

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять восьма

Стенограма пленарного засідання
13 травня 2025 року

Київ 2025

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять восьма

*Стенограма пленарного засідання
13 травня 2025 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Вівторок, 13 травня 2025 року)

Частина двадцять восьма

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...6
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...13
Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реалізації Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про створення Американсько-Українського інвестиційного фонду відбудови»	...14
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проектів законів України: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення законності в діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування»	...19
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав на землю власників об'єктів нерухомого майна, зруйнованих внаслідок бойових дій»	...26
«Про стимулювання економічного розвитку галузі рибного господарства»	...32
Прийняття в першому читанні за основу проектів законів України: «Про внесення змін до деяких законів України щодо приведення регулювання у сфері ветеринарної медицини та у сфері благополуччя тварин у відповідність до актів права Європейського Союзу»	...36

«Про внесення змін до деяких законів України щодо нарахування плати за житлово-комунальні послуги та облік збитків у зв'язку з пошкодженням або знищенням об'єктів нерухомого майна»	...40
Внесення змін до деяких законів України щодо розвитку співробітництва територіальних громад	...46
Внесення зміни до статті 206 Кримінального кодексу України щодо усунення термінологічних неузгодженостей	...51
Прийняття в першому читанні за основу проектів законів України:	
«Про внесення змін до статті 16-1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо призначення та отримання утриманнями загиблого військового одноразової грошової допомоги»	...52
«Про внесення змін до Закону України «Про санкції» щодо застосування санкцій до суден, повітряних суден»	...57
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про відзначення 600-річчя з'їзду монархів держав Європи у Луцьку»	...61
Голосування пропозиції про включення проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо правового регулювання письмового провадження та вчинення окремих процесуальних дій»	...66
Розгляд проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо цифровізації виконавчого провадження»	...66

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
13 травня 2025 року, 12 година 7 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні колеги, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Звертаю вашу увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні колеги, сьогодні день народження в нашого колеги народного депутата України Сергія Володимировича Нагорняка, фракція політичної партії «Слуга народу». Давайте привітаємо нашого колегу, побажаємо йому міцного здоров'я, наснаги та плідної роботи на благо України (*Оплески*).

Шановні колеги, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Слава Україні! Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, уже дванадцятий рік Україна чинить рішучий опір збройній агресії російської федерації, четвертий рік триває повномасштабне вторгнення, яке щодня забирає життя наших людей, завдає глибоких втрат державі. Сили безпеки та оборони відважно і незламно борються за незалежність і суверенітет Української держави, за право вільно визначати власне майбутнє і жити в безпечній і демократичній державі.

Прошу вшанувати хвилиною мовчання пам'ять усіх, хто став на захист України, – військовослужбовців, рятувальників, волонтерів, медиків, а також усіх мирних громадян і дітей, які загинули від рук російських окупантів.

(Хвилина мовчання).

Дякую.

На засіданні Погоджувальної ради ми домовилися надати кожному уповноваженому представнику депутатських фракцій і груп до 3 хвилин для виступу.

Прошу представників депутатських фракції і груп записатися на виступ.

Ігор Гузь, депутатська група «Партія «За майбутнє».

ГУЗЬ І.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 19, Волинська область, самовисуванець). *Drogi polacy! Drogi polski przyjaciele!* З цієї трибуни я хочу звернутися до всіх наших друзів з братньої Польщі, яка дуже багато за останні роки допомогла Українській державі в боротьбі з ворогом, прихистила понад 1,5 мільйона українських громадян на території своєї держави. Ми, українські парламентарії, всі українці цінуємо це і дякуємо вам.

Але вчора знову ніж у спину. Один із найбільших вантажних пунктів пропуску нашої держави «Ягодин – Дорогуськ» був перекритий з боку Польщі. Уже формуються кілометрові черги, протестувальники перекрили доступ українських вантажівок, які везуть те, що Україна виробляє, в тому числі й сільськогосподарську продукцію, не лише до країн Євросоюзу. Це однозначно ніж у спину. Чому? Євросоюз нам продовжив можливість їхати до європейських країн без додаткових дозволів. У нас є електронна черга, і це для поляків незручно, бояться конкуренції і таке інше.

Дорогі польські друзі! Справжні сусіди так не роблять. Україна вмивається кров'ю. Сьогодні кожна гривня до українського бюджету – це кошти для української армії. І ось знову загострення, тому що через деякий час у Польщі перший тур президентських виборів, там знову російські вуха серед протестувальників.

Прошу керівництво польської держави, всіх наших друзів підключитися і зняти економічні перепони для української економіки. Це неправильно, це несправедливо. Закінчиться російська війна нашою перемогою, тоді давайте сідати за стіл перемовин і шукати можливості, інструменти і таке інше. Сьогодні не дати можливості українцям виїхати, вивезти українську продукцію до країн Євросоюзу, і не тільки, – це ніж у спину. Так сусіди, союзники, не роблять. Сподіваюся, нас почують і блокування пункту пропуску «Ягодин – Дорогуськ» буде знято.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Сірко Юлія Леонідівна, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

СІРКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги, сьогодні у своєму виступі хочу зупинитися на темі мирних переговорів чи будь-яких переговорів, які передбачаються (можливо, будуть, можливо, ні) в четвер у Туреччині. Знову чуємо від представників навіть американської адміністрації питання, які будуть там обговорюватися, а саме про українські території, чомусь воно знову порушується, про Запорізьку АЕС, а також про море і доступ України до моря, але чомусь подається як щось таке, чого в нас немає. Я не знаю, хто із нас (можливо, ми, народні депутати, можливо, уряд, можливо, Офіс Президента) повинен донести до наших міжнародних партнерів, що нам не потрібна їх велика допомога на морі, бо на відміну від польського кордону, який сьогодні і вчора заблокували наші друзі-поляки, все експортується, зокрема зерно, а також інша продукція. Цей морський коридор був прокладений не іноземними партнерами, не росіянами, не Туреччиною, а українськими військовими всіх сил оборони, які доклалися до звільнення острова Зміїний, а також до того, щоб зробити торгівельні шляхи і вільну навігацію в Чорному морі. Тому ніяких поступок не повинно бути, яких вимагатимуть росіяни, бо їм це дуже треба, щоб почати експортувати свої добрива, зерно, піднімати свій агросектор, який потерпає і у 2025 році впав майже на 30 відсотків, не треба піддаватися на провокації і йти на переговори. Ми можемо говорити про все що завгодно, але на морі є чітка позиція українських військових, які тримають море, захищають вільну навігацію, торгівельні шляхи. Будь-які переговори з цього приводу будуть, на жаль, тільки на користь росіянам.

Також ми повинні розуміти, що будь-яка поступка в Чорному морі може відкрити скриню Пандори, коли Туреччина в рамках Конвенції Монтре буде вимушена відкрити протоки, які на даний момент закриті, російський флот не може поповнити 40 відсотків свого знищеного флоту, бо прохід військових кораблів через турецькі протоки заборонений. Якщо це буде подано як один із варіантів у переговорах, це означає, що ці протоки можуть бути відкриті, і росіяни поповнять свій флот і знову продовжуватимуть вбивати цивільних, знищувати наші міста, порти, інфраструктуру і таке інше. Колеги, будь-які переговори повинні базуватися на реальній ситуації, яка є в Україні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Папієв, група «Платформа за життя та мир».

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Група «Платформа за життя та мир». Дякую. Шановні народні депутати! Шановні громадяни України! Хочу

подякувати Збройним Силам України, нашим воїнам за ту мужність і героїзм, який вони виявляють у боротьбі з агресором. Я впевнений у нашій перемозі.

Знаєте, цей тиждень є дуже важливим для подальшої долі України. Хотілося б, щоб усі політичні сили України, всі громадяни України об'єдналися навколо зусиль Президента України щодо встановлення всеохоплюючого, стабільного, справедливого та сталого миру в Україні. Шановні колеги, нам треба це підтримувати своєю роботою, законотворчим процесом.

Минулого тижня я був присутній на засіданні Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Яке враження? На фоні того, як Президент України розв'язує всі фінансові проблеми України, всі проблеми стабільності економіки України, я ще не бачив такого бездіяльного, ялового Кабінету Міністрів України. Наведу вам приклад. Тема мого законопроекту [№ 8331](#) та законопроекту [№ 13167](#) Галини Миколаївни щодо внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» з'явилася ще в 2022 році. Кабінет Міністрів, зокрема Міністерство економіки, ще позаминулого року, потім минулого року обіцяло подати свій варіант законопроекту. Зараз на засіданні комітету вони розповідають, що готують проект і подаватимуть.

Шановні колеги, нам вже треба якось ставити на місце Кабінет Міністрів України, використовувати норми Конституції України про те, що контроль за Кабінетом Міністрів здійснює Верховна Рада України.

Коли буде «година запитань до Уряду», нам треба поставити декілька запитань, які цікавлять виборців.

Наприклад, щодо автоцивілки. Ви знаєте, що з цього року вона зросла втричі. Нехай лобісти Кабінету Міністрів з цього питання назвуть дві цифри: скільки грошей за автоцивілку зібрано страховими компаніями і скільки в 2023 і 2024 роках виплачено коштів за страховими випадками. Ви здивуєтеся – не більше 30 відсотків. І зараз, коли плату за автоцивілку підвищили втричі, страхові компанії в умовах війни мають 400 відсотків прибутку.

Зараз хочуть підвищити тарифи на електроенергію. У мене прохання до Прем'єр-міністра: перш ніж ви вийдете на цю трибуну з цим питанням, покажіть міжнародну звітність наших енергетичних компаній. Ви здивуєтеся, коли побачите їх надприбутки за 2023 і 2024 роки – близько 1 мільярда доларів. І на цьому фоні хочуть підвищувати тарифи на електроенергію.

Тому треба ставити всіх на місце і підтримувати Президента України.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Іванович Кубів, фракція «Європейська солідарність».

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане головуєчий, прошу передати слово Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Романівна Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Учора мала нагоду розмовляти зі своїми підопічними військовослужбовцями на сумському напрямку. І ті, які воюють з 2014 року, заявили, що, напевно, вони всі смертники, тому що так багато московських дронів, московської техніки і так нулячо їх забезпечує і підтримує держава.

А чим Українська держава під керівництвом Зеленського займається сьогодні? Минає третій місяць, як Зеленський і компанія бавляться в санкції проти Петра Порошенка як лідера опозиції і людини, яка чи не найбільше забезпечує армію з власної кишені. Санкції були накладені превентивним способом, і за три місяці урядовці, Зеленський, РНБО не спромоглися надати жодного аргументу – за що. Це перше.

Друге, чим займається наша держава, – всіляко обмежує фінансування Збройних Сил України. Учора на засіданні Погоджувальної ради знову порушили питання щодо розгляду законопроекту про передачу військового ПДФО в розмірі 30 відсотків на пряму бойовим бригадам. Як ви думаєте, пройшло це питання? Ні, тому що на відміну від усіх інших фракцій, які підтримали його внесення в сесійний зал, «слуги» Офісу Президента відмовилися це робити.

Також порушувалося питання про те, що всі кошти, які здобуває Українська держава від угоди про надра, мають бути спрямовані саме на потреби Збройних Сил України. І знову «слуги» Офісу Президента заблокували це питання.

Ще порушувалося питання, щоб звернутися до Конгресу США щодо надання Україні зброї, розвідданих, фінансової допомоги, застосування додаткових санкцій проти кремля, їхніх банків, тіньового флоту. «Слуги» Офісу Президента знову заблокували це питання.

Але вишенькою на торті, про що щонайменше стало відомо – Національний банк, за наказом Банкової, відключив від обслуговування компанію «Сторквей», яка виробляє «Ай-Петрі СВ» – один із найефективніших засобів РЕБ на фронті, який закриває 20 кілометрів і протидіє «суперкамам», «ланцетам», «орланам», «залам», КАБам. Тепер компанія не матиме можливості постачати все це на фронт, бо, окрім Порошенка, інших проблем в державі немає. Сучасна влада просто дала наказ вбивати наших військових.

Дякую, Зеленський, дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гнатенко, група «Відновлення України». Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична

партія «Опозиційна платформа – За життя»»). Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Сьогодні Україна стоїть перед історичними викликами, український народ демонструє незламність, наша держава потребує миру і гідного майбутнього.

У четвер, 15 травня, в Стамбулі мають відбутися важливі перемовини. Пропозиція Президента Зеленського щодо особистої участі на переговорах підкреслює важливість цієї зустрічі та підвищує її статус. Україна готова до діалогу, і чекаємо від російської сторони взаємності, бо без цього війна не закінчиться.

Наші люди заслуговують на спокій, ми не поступимося принципам, водночас готові до відповідальних рішень. Як кажуть у народі, краще хиткий мир, ніж гаряча війна. Дипломатичний трек щодо досягнення миру не лише про припинення війни, він створює умови для стабільності, а стабільність – це основа для нашого руху до Європи.

Вступ до Євросоюзу – це конституційна ціль України, це вибір нашого народу. Такий крок захистить Україну на покоління вперед. Це буде перемога для всієї Європи. Шлях до ЄС – це наші реформи, і Верховна Рада виконує своє завдання, не гаючи ні секунди.

Членство України в ЄС – це додана вартість для всього регіону. Наголошую, європейська інтеграція – це не лише мир, це основа для відновлення країни. Вже зараз йде оперативна стадія відбудови. Програма «Відновлення» стала допомогою для майже 100 тисяч родин. Натомість, війна зруйнувала 13 відсотків житлового фонду – понад 2,5 мільйона домогосподарств. Як бачимо, програма «Відновлення» охопила лише 4 відсотки постраждалих. Це дуже замало. Ми цінуємо зроблене, але масштаби руйнувань величезні. Потрібно прискорити ці темпи, люди не можуть чекати.

Критичною проблемою є непідписання закону (проект [№ 11161](#)), який мав би забезпечити компенсацію за знищене житло в прифронтових зонах і на окупованих територіях. Це неприпустимо. Люди в найскладніших регіонах потребують негайної допомоги. Попри це ми віримо в програму «Відновлення», вона має потенціал, її потрібно розширювати. Міжнародна підтримка і європейська інтеграція дають нам ресурси. Відновлення України – це наш обов'язок, дбаємо про це.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федієнко, фракція «Слуга народу».

ФЕДІЄНКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Лабі Михайлу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лаба Михайло Михайлович.

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Без перебільшення, важливий і дуже історичний момент для Європи, для України, для цілого світу. Надзвичайні зусилля лідерами всіх країн проводяться для стабілізації ситуації не лише в нашій державі, а й у міжнародній світовій політиці. Ми всі в очікуванні важливих рішень, подій, сигналів, які можуть наблизити нас до миру. Але миру справедливого, міцного, а головне такого, який ґрунтується на повазі до міжнародного права та незмінних принципів, суверенітету, територіальної цілісності і незалежності України.

Позиція Президента України залишається твердою і незмінною. Вона державницька, відповідальна і базується на принципі, який є основним нашої зовнішньої політики. Твердження, які були у 2022 році в Стамбулі, і принципи, які сповідаються Президентом на переговорах, які відбудуться в четвер у Стамбулі, такі самі. Ми прагнемо миру, але не будь-якого, а шляхом сили позицій наших партнерів. Україна очікує на припинення вогню, зупинення смертей, руйнувань і страждань, які щоденно спричиняє повномасштабна збройна агресія росії. Сьогодні, як ніколи, ми повинні бути єдиними не лише у стінах парламенту, дипломатичних залах чи у військових підрозділах, а в серцях, діях, у кожному слові. Бо лише в єдності наша сила, тільки разом ми переможемо. Дякую кожному та кожній, хто боронить нашу державу з Україною в серці.

Сьогодні, як завжди, змістовний порядок денний пленарного засідання Верховної Ради України. Хочу вас сповістити, шановні колеги, що бюджетний комітет розглянув на своєму засіданні законопроект [№ 13256](#), спрямований на реалізацію Угоди між Урядом України та Урядом США, необхідний для роботи Інвестиційного фонду відбудови України. Це запорука майбутнього тривалого і безпекового економічного партнерства, досягнення успіхів для наших можливостей, наших партнерів у цій складній війні.

Окрім того, сьогодні в порядку денному є законопроекти про органи місцевого самоврядування, які сьогодні надають велику підтримку Збройним Силам України. Щоразу прошу мерів, представників депутатських корпусів місцевого самоврядування, областей, територіальних громад про підтримку Збройних Сил України, які боронять нашу державу, шляхом субвенцій, інших спрямувань на обороноздатність нашої держави.

Все буде Україна! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас ще є два виступи.

Юліє Володимирівно, а можна спочатку буде виступ від групи «Довіра»? Тут треба домовитися, бо ви не записувалися (*Шум у залі*).

Добре, зараз від фракції «Батьківщина» виступатиме Юлія Володимирівна Тимошенко, 3 хвилини, потім – Павло Андрійович від групи «Довіра».

Запросіть депутатів до сесійного залу, скоро будемо переходити до голосування.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, дуже дивно виглядає, коли в країні, яка воює, за спиною приймають такі проекти законів, які, наприклад, заплановані на сьогодні. Законопроект [№ 9363](#) Кабінету Міністрів України. Він красиво називається: про цифрові реєстри, бла-бла-бла. Це насправді не має ніякого значення. Я точно знаю, якби сьогодні українці змогли б його прочитати, і були тут, у залі, вони, як у легендарному фільмі «Слуга народу», просто розстріляли б цей парламент з автоматів. Я вам це гарантую. Тому що те, що написано в цьому законопроекті, виходить за межі не тільки європейського законодавства, права і свободи людей, а взагалі за будь-які межі гуманності.

Про що цей законопроект? Про те, що фізичні і юридичні особи, господарюючі суб'єкти – підприємці з моменту прийняття такого закону без суду і слідства включатимуться до реєстру боржників за найменшу заборгованість, яку сформують: податкова, ТЦК, органи поліції або прикордонна служба. Коли люди або підприємство потраплять до реєстру боржників, відповідно до норм цього законопроекту автоматично жодним своїм майном, у тому числі транспортом, землею, вони розпоряджатися більше не зможуть, тому що вносяться зміни до законів «Про нотаріат», «Про виконавче провадження», якими люди будуть позбавлені майна, землі, автомобіля. Що ви робите? Кажуть, вимоги Європейського Союзу. «Бред»! Це не має ніякого стосунку до *Ukraine Facility*, тому що туди силові структури напихали свої забаганки. Скажіть, в якій ще країні без суду можна забрати в підприємця або людини майно і заборонити їм розпоряджатися? Борг може бути на копійки, а майно арештовується все.

Тому закликаю зараз депутатів (запам'ятайте номер законопроекту – № 9363) не дати можливості знищити кожную родину в Україні, бо війна багатьох зробила боржниками, не дати знищити їх життя, майно і майбутнє. Голосуємо проти!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Андрійович Бакунець, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане головуєчий, шановна пані заступнику, вітаю вас! Пане головуєчий, нехай Бог благословить вашу родину, а особливо родини всіх наших захисників. Сьогодні, коли ми в очікуванні дня,

важливого на події, які наближають нашу країну до миру, з цієї трибуни я хочу закликати вас, шановні колеги, а також наших урядовців, більше часу приділяти родинам зниклих безвісти.

Так, працюють служби Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, однак цього мало. У родин багато запитань. Тому закликаю урядовців щодня спілкуватися з родинами наших захисників. Хто найбільше з ними спілкується? Місцеве самоврядування, якому ми обіцяли велику децентралізацію, щасливе майбутнє і величезне наповнення бюджетів. Однак сьогодні замість того, аби змушувати уряд приділяти більше уваги родинам наших захисників, в порядку денному, на жаль, ганебно з'являються законопроекти, норми яких зменшують можливість розвитку місцевого самоврядування, створюють додаткові наглядові механізми за місцевим самоврядуванням, ніби вони найгірші в цій країні. Вони, які приймали і далі приймають мільйони біженців, допомагають українській армії волонтерством, забезпечують добробут родин наших захисників, тепер будуть ще й контролюваними. Це погано. Я закликаю вас задуматися над тим, що ми робимо в цьому залі. Закликаю вас, народних депутатів, особливо урядовців, знайти час для спілкування, можна і по телефону, хоча б з однією родиною нашого захисника. Цим ви допоможете, підтримаєте, якщо вже не на ділі, то хоча б морально тих людей, які сьогодні на фронті, дають можливість працювати урядовцям і нам у цьому залі. Я вірю, що ви дослухаєтеся і будете наближені до родин наших захисників.

Слава Збройним Силам України! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, виступи завершено. Переходимо до розгляду питань порядку денного.

Шановні колеги, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування.

Перед голосуванням прошу народних депутатів перевірити наявність особистої картки в пульті на вашому робочому місці. Нагадую, необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 197.

Проголосували: за – 197, проти – 6, утрималися – 3.

Шановні колеги, перелік питань, схвалений Погоджувальною радою депутатських фракцій і груп, вам надано. Переходимо до його розгляду.

Перше питання – проект Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реалізації Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про створення Американсько-Українського інвестиційного фонду відбудови» ([№ 13256](#)) та альтернативний до нього законопроект [№ 13256-1](#).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цих законопроектів за скороченою процедурою.

«За» – 199.

Рішення прийнято.

Для доповіді від авторів основного законопроекту запрошується перший заступник міністра фінансів України Денис Валерійович Улютін.

УЛЮТІН Д.В., *перший заступник міністра фінансів України*. Шановний пане головуєчий! Шановні народні депутати! Вашій увазі пропонується проект змін до Бюджетного кодексу України, який є імплементаційною частиною угоди, що була ратифікована на попередньому пленарному тижні і досить ґрунтовно та детально обговорювалася.

Передбаченими змінами до кодексу не вводиться жодних нових речей, яких немає в цій угоді, чітко формується набір тих речей, які спрямовуються до спеціального фонду Державного бюджету України в частині доходів. Зокрема, 50 відсотків рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення за переліком активів природних ресурсів (додаток «А» до ратифікованої угоди), це 50 відсотків збору за видачу спеціальних дозволів на користування надрами та 50 відсотків коштів від продажу таких дозволів; 50 відсотків коштів від використання (реалізації) частини виробленої продукції, що залишається у власності держави відповідно до угод про розподіл продукції, або коштів у вигляді грошового еквівалента.

Також пропонується встановити, що до надходжень від активів природних ресурсів належатимуть виключно ті кошти, що отримані у зв'язку з видачею нових ліцензій або спеціальних дозволів та від експлуатації ліцензій або спеціальних дозволів, виданих раніше, але не експлуатувалися в промислових цілях.

Законопроект попередньо розглянуто комітетом Верховної Ради України. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для доповіді альтернативного законопроекту № 13256-1 від авторів запрошується народний депутат України Ніна Петрівна Южаніна.

ЮЖАНИНА Н.П., *член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний*

багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці! Звертаюся до вас, оскільки розумію, що переважна більшість народних депутатів не хочуть чути альтернативну думку, тим паче дослухатися до неї, що показало сьогоднішнє засідання бюджетного комітету.

Ми абсолютно чітко усвідомлюємо необхідність внесення змін до Бюджетного кодексу на основі ратифікованої угоди. Все зрозуміло. Але навіщо ви так поспішали, що, не вдумуючись в інші аспекти, які на сьогодні є дуже важливими для України, не врахували необхідного? Саме це ми запропонували в альтернативному проекті закону.

Щойно вам доповіли, що 50 відсотків від нових ліцензійних зборів і плати за ліцензію, а також рентних платежів відповідно до ратифікованої угоди мають надходити до спеціального фонду і далі бути внеском у спільний Американсько-Український інвестиційний фонд відбудови, який буде створений. Але ви не сказали про решту 50 відсотків. Невже ви не розумієте, що половина українців взагалі не сприймають ратифіковану угоду? Невже ви не розумієте, що вони потребують пояснення щодо всіх наступних дій влади щодо цих коштів?

Якщо ви говорите, що ми очікуємо величезні надходження саме за цими платежами, тоді давайте дамо можливість, щоб друга частина – 50 відсотків спрямовувалася виключно на матеріально-технічне забезпечення Збройних Сил. Ми не говоримо про придбання сьогодні, бо це буде колись, але це є підставою для того, щоб наші виробники, українські інвестори вкладалися у високотехнологічні речі для майбутніх розробок для забезпечення наших Збройних Сил. Про це ми маємо серйозно говорити, саме так маємо вчинити з політичної, і з економічної точки зору.

Тому я прошу врахувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для співдоповіді від комітету запрошується голова підкомітету Комітету з питань бюджету Юрій Михайлович Кузбит.

КУЗБИТ Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 101, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане головуючий. Шановні народні депутати та запрошені! Комітет з питань бюджету за участі Міністерства фінансів, Міністерства економіки та Рахункової палати розглянув урядовий законопроект № 13256 та альтернативний законопроект № 13256-1 щодо внесення змін до Бюджетного кодексу. Ці законопроекти спрямовані на реалізацію Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про створення Американсько-Українського інвестиційного фонду відбудови. Враховуючи, що 8 травня Верховною Радою ратифіковано відповідну угоду, є підстави для розгляду зазначених законопроектів. При цьому, на відміну від урядового законопроекту, альтернативним законопроектом № 13256-1

пропонується додатково передбачити цільове спрямування частини рентної плати на заходи оборони.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України зауважує, що такі положення альтернативного законопроекту не відповідають предмету законопроекту як такого, що спрямований на реалізацію міжнародного договору.

Міністерство фінансів теж має зауваження до альтернативного законопроекту, не підтримує його, зазначивши, що питання спрямування фінансового ресурсу на потреби Збройних Сил врегульовано бюджетним законодавством і не потребує запропонованого додаткового перерозподілу шляхом зменшення загального фонду бюджету з відповідним збільшенням спеціального фонду.

Колеги, за підсумками розгляду даного питання Комітет з питань бюджету ухвалив таке рішення: рекомендувати Верховній Раді за результатами розгляду в першому читанні законопроекту № 13256 та альтернативного законопроекту № 13256-1 прийняти за основу законопроект № 13256 та доручити Комітету з питань бюджету доопрацювати до другого читання зазначений законопроект з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи, скоротивши строк подання таких поправок і пропозицій наполовину. Прошу підтримати рішення бюджетного комітету.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи в обговоренні: два – за, два – проти.

В'ятрович Володимир Михайлович, фракція «Європейська солідарність».

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Южаніній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, враховуючи такий шум у залі, я розумію, що немає сенсу зараз щось вам доводити, але в мене є до вас запитання. Вам самим не набридло просто натискати кнопки? Прокиньтесь нарешті! Хоча б трохи послухайте, які рішення приймає!

Сьогодні всі промовці з трибуни говорили, що в Збройних Силах нульове постачання, хлопці й дівчата загиваються в окопах, а ви зовсім втратили совість і далі рухаєтесь по треку, який хтось за вас визначив. Вам скоро повертатися в свої округи, повертатися до людей і дивитися їм в очі. Що ви будете говорити їм? Зараз на засіданні комітету ви сидите, нахабно сміючись і насолоджуючись своєю владою? Вона скоро закінчиться! Ви будете відповідати за війну, за її

припинення, за те, що ви тут робите і чого не робите ці шість років. Скільки це може продовжуватися? Всі ресурси на Збройні Сили!

Завтра ви знову прийдете шукати збільшення на дефіцит бюджету, а сьогодні розкидаєтеся грошима направо і наліво. Скільки ви будете отримувати зарплати по 0,5 мільйона гривень на місяць і не реагувати на це! Де ваша совість і відповідальність! Скільки можна було б зібрати допомоги для людей, для військових, щоб хоча б показати ваше людське ставлення до них!

Я з жалем зараз дивлюся на цей зал, навіть не хочу сюди приходити. Таке ставлення з опущеними руками і головами має колись закінчитися. Ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанишина, фракція політичної партії «Голос».

СТЕФАНИШИНА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Галині Васильченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васильченко. Будь ласка.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги, цей законопроект справді є дуже важливим. Але в контексті розгляду ми маємо звернути велику увагу на бюджети територіальних громад, оскільки даним законопроектом пропонуються зміни в бік зменшення відсотка ренти, який буде зараховуватися в бюджети громад. Так, для значної кількості громад, їхніх структур, доходи місцевих бюджетів, ті відсотки ренти і загалом надходження від ренти, не становлять великої частки, але є певні громади, для яких це критично важливо. Коли створювалися громади ще в 2017, 2018, 2020 роках, то під час розрахунку своєї фінансової та податкової спроможності вони враховували саме ці надходження. Тому, якщо ми зменшуємо, по суті, вдвічі відсоток цих рентних платежів, то для таких громад це суттєві втрати, немає можливості належним чином фінансувати свої видатки в громадах. Аби уникнути цього, я подаватиму відповідні поправки і шукатиму підтримки як в комітеті, так і у сесійного залу, щоб ми змогли залишити відсоток зарахування до місцевих громад на тому рівні, який є.

Прошу серйозно поставитися до цього питання. Ви знаєте, наскільки ми під час воєнного стану суттєво зменшували бюджети громад. Державний бюджет суттєво не відчує цих втрат, а ті громади, які розраховували на ці кошти, матимуть суттєві втрати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лаба, фракція «Слуга народу».

ЛАБА М.М. Прошу передати слово Заремському Максиму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заремський. Будь ласка.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). На розгляд Верховної Ради подано законопроект № 13256, яким пропонуються зміни до Бюджетного кодексу України з метою реалізації Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про створення Американсько-Українського інвестиційного фонду відбудови. Основні положення.

Перше. Формування спеціального фонду Державного бюджету України. Запропоновано спрямувати до спецфонду 50 відсотків платежів, отриманих від використання надр, визначених як активи природних ресурсів.

Друге. Цільове спрямування внеску до фонду відбудови. Отримані кошти надходитимуть до інвестиційного фонду з метою їхнього подальшого реінвестування в українську економіку.

Третє. Визначення джерел надходжень. Уточнюю, що джерелами доходів є надходження, отримані від нових ліцензій та дозволів, або від неексплуатованих об'єктів до моменту набрання чинності угодою.

Четверте. Механізм повернення та обліку коштів. Врегульовано порядок повернення помилково або надмірно сплачених коштів, а також облік доходів у випадку припинення дії угоди.

П'яте. Технічне впровадження. Кабінету Міністрів доручено протягом місяця з дня опублікування закону затвердити порядок сплати внеску до фонду, відкрити бюджетну програму та внести зміни до розпису бюджету.

Мета законопроекту – виконання міжнародних зобов'язань України згідно з угодою, що дозволить започаткувати системний механізм стратегічної, економічної співпраці, залучення інвестицій у відбудову та модернізацію України, зміцнення суверенітету та економіки.

Прошу колег підтримати даний законопроект. Це сильний крок до сильної країни.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи є бажачі від інших фракцій і груп виступити? Тоді переходимо до голосування. Займіть, будь ласка, свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реалізації Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про створення Американсько-Українського інвестиційного фонду відбудови» ([№ 13256](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 286.

Рішення прийнято.

Комітет пропонує скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання.

Ставлю на голосування цю пропозицію. Прошу голосувати.

«За» – 263.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення законності в діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування» ([№ 13150](#)) та альтернативні до нього законопроекти [№ 13150-1](#), [№ 13150-2](#).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цих проектів законів до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Для доповіді від авторів основного законопроекту запрошується народна депутатка України голова Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Олена Олексіївна Шуляк.

Це виступ від авторів, а потім – від комітету, тому що є альтернативні законопроекти.

ШУЛЯК О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, від авторського колективу дозвольте представити законопроект № 13150. На сьогодні Україна є єдиною країною в Європі, де й досі не запроваджений нагляд за законністю рішень місцевої влади. Норми законопроекту № 13150 – важлива частина євроінтеграційного курсу та один із індикаторів, який передбачений в межах програми *Ukraine Facility*. Документ наразі підтримується всіма ключовими стейкхолдерами і на відміну від законопроекту [№ 4298](#) має широку інституційну згоду.

Цим законопроектом визначається, якщо орган місцевого самоврядування ухвалює рішення, яке не відповідає Конституції чи законам України, це не залишається без наслідків. Механізм реагування прописаний у деталях від інформування до судового оскарження. Що змінюватиметься? Кому

надаватиметься контроль за обласними радами? Контроль під наглядом Кабінету Міністрів України або відповідного ЦОВВ, інші ради будуть під наглядом обласних державних адміністрацій. Районні державні адміністрації зможуть ініціювати перевірки. Що саме перевірятимуть? Перевірятимуться рішення місцевої влади про розпорядження майном громади, особливо, якщо проводяться такі дії без конкурсу, перевірятимуться всі дії посадовців, які можуть містити ознаки порушення закону та інші рішення, що викликають сумніви щодо законності. У разі виявлення порушення, орган нагляду надсилатиме вимогу про усунення порушення, а місцева влада буде зобов'язана розглянути цю вимогу протягом 20 робочих днів. Якщо вимогу проігноровано або відхилено, обов'язково буде позов до суду.

Ми як автори вважаємо, що законопроект № 13150 є чітким балансом між свободою місцевого самоврядування і відповідальністю перед державою та людьми.

Колеги, прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від авторів альтернативного законопроекту № 13150-1 виступатиме Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Ми вважаємо, потрібно завершити місцеву реформу, яка була розпочата ще декілька років тому шляхом створення об'єднаних територіальних громад, укрупнення районів. Мало бути скорочення обласних адміністрацій або їх реорганізація, переформатування в префектури.

Коли відбувалася реформа прокуратури, їх позбавили права нагляду. Раніше на кожній сесії місцевих, обласних рад був присутній прокурор, який мав повноваження і чітко визначав, чи відповідає той чи інший нормативний документ Конституції, іншим законам, і якщо ні, опротестовував, рішення ухвалювалося згідно з чинним законодавством.

Зараз є правова колізія, я погоджуюся із авторами основного законопроекту. Але, шановні, що ви робите? Ви хочете взагалі похоронити місцеве самоврядування? Де написано, що обласні адміністрації мають право контролювати і перевіряти законність прийнятих рішень? Це несправедливо. Альтернативним законопроектом ми чітко зберігаємо паритет. Це створення префектур із їхніми повноваженнями контролювати і мати право звертатися до суду в разі неправильно ухваленого рішення чи законів з порушенням Конституції. Лише суд має право або скасувати, або продовжити життя того чи іншого нормативного документа.

Шановні колеги, у разі ухвалення основного проекту закону ми порушуємо Європейську хартію місцевого самоврядування, яку ратифікувала Верховна Рада України як держава Україна. Це неправильно. Голосуємо за альтернативний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Від авторів альтернативного законопроекту № 13150-2 до слова запрошується народний депутат України Дмитро Сергійович Микиша.

МИКИША Д.С., *член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 181, Харківська область, політична партія «Слуга народу»).* Дякую. Колеги, будемо відверті, реформа децентралізації одна із найуспішніших у нашій країні, про це нам говорить навіть Європейський Союз. Три стовпи цієї реформи: повноваження, ресурси, відповідальність.

Якщо ми говоримо про повноваження, їх треба покращити, але вони є. Якщо ми говоримо про ресурси, вони є, але в центральній владі постійно відбуваються якісь гонки: хто краще, хто більше це забирає. А ось з відповідальністю величезні проблеми. І норми законопроекту № 4298 мали це покращити, пропонувався компроміс між усіма.

Домовилися, як повинно бути справедливо для кожної із сторін – органів місцевого самоврядування, органів місцевого самоврядування обласного рівня, центральної влади. Але, на жаль, законопроект № 4298 відклали і зареєстрували новий законопроект № 13150.

Про що йдеться в основному законопроекті № 13150? Відповідальність має бути нормальна. Це не має бути контроль, як пропонується. Не може орган місцевого самоврядування підпорядковуватися владній вертикалі. Це вже не місцеве самоврядування. Це вже не вирішення питань місцевого значення. Це пряма вертикаль. Так не має бути! Так само це не впорядковується і в альтернативному законопроекті № 13150-1. Нормальна відповідальність – це коли здійснюється нагляд за законністю рішень органів місцевого самоврядування згідно з законами і Конституцією. Саме про це йдеться в нашому законопроекті № 13150-2.

Ще про відповідальність. Відповідальність має бути з усіх сторін. У нашому законопроекті той, хто перевірятиме, має бути державним службовцем і професіоналом, а не політичним призначенцем. Саме так повинно бути.

Колеги, прошу підтримати наш альтернативний законопроект № 13150-2.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До співдоповіді від комітету запрошується голова комітету Олена Олексіївна Шуляк. Будь ласка, 2 хвилини, і далі будемо записуватися на виступи в обговоренні.

ШУЛЯК О.О. Шановні колеги! На засіданні Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування 29 квітня були розглянуті проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення законності в діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування» (№ 13150) та альтернативні до нього проекти законів.

За результатами розгляду комітет рекомендує парламенту проект № 13150 прийняти в першому читанні за основу, а альтернативні проекти № 13150-1 та № 13150-2 відхилити. Усі три законопроекти по суті мають схожу мету щодо створення в Україні системи здійснення державного контролю (нагляду) за законністю діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування, але разом з тим мають низку суттєвих змістовних відмінностей.

Проектами № 13150 і № 13150-1 не змінюється система організації та функціонування місцевих державних адміністрацій як місцевих органів виконавчої влади. Проектом закону № 13150 передбачається контроль за законністю актів органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб за визначеними законопроектом видами таких актів. Проектом закону № 13150-1 передбачається контроль лише за законністю актів органів місцевого самоврядування, не встановлюючи їх конкретних видів.

Проектом закону № 13150-2 істотно змінюється система організації та функціонування місцевих державних адміністрацій, виключаючи із їх компетенції галузеві повноваження місцевих органів виконавчої влади.

Колеги, проект закону № 13150 за висновком Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу визнано таким, що відповідає міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та в рамках членства в Раді Європи. Він отримав підтримку Міністерства розвитку громад та територій України, а Міністерство економіки надало інформацію про його початкову оцінку представниками Генерального директорату Європейської комісії з питань розширення та Східного сусідства.

Прошу підтримати пропозицію комітету. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи в обговоренні: два – за, два – проти.

Гринчук, фракція «Слуга народу».

ГРИНЧУК О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Олені Шуляк.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена Олексіївна Шуляк. Будь ласка.

ШУЛЯК О.О. Шановні колеги, я ще раз наголошую на тому, що основний законопроект № 13150 підтриманий Міністерством розвитку громад та територій України, Міністерством економіки. Отримано попередній висновок Європейської комісії щодо відповідності цього законопроекту вимогам *Ukraine Facility*. Ми як представники авторського колективу і комітету просимо підтримати позицію всіх зацікавлених стейкхолдерів.

До другого читання законопроект буде опрацьовано з урахуванням думок асоціації місцевого самоврядування, експертного і фахового середовища.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Іванович Крулько, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Прошу передати слово Сергію Миколайовичу Євтушку – найкращому меру міста Сарни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Євтушок. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Дякую, Іване Івановичу, за передане слово. Шановні колеги, я точно знаю, що в цьому залі є присутні люди, які думають, читають, за що саме повинні голосувати.

Законопроект (я зараз кажу не про альтернативний, а про той, який подає комітет) є дуже обструктивним, перебільшує повноваження виконавчої влади. Нагадаю, що будь-який Президент в Україні в нашій новітній історії завжди намагався побудувати вертикаль влади по всій структурі місцевих державних адміністрацій і контролювати без призначення людей на посади за конкурсом, які є фахівцями, політизуючи саме цей напрям.

Будь-який інститут влади, якщо не розвивається, не є автономним, призводить до того, що країна не розвивається. Хочу сказати, цим законопроектом передбачається, що будь-яка особа, яка вважає, що суб'єкт владних повноважень органів місцевого самоврядування діє за рішенням і вчиняє неправильно, може звернутися не до суду, а до політичної особи місцевої державної адміністрації. Без суду цей суб'єкт в адміністрації зупиняє рішення.

Шановні колеги, я точно знаю, що після, не дай Боже, позитивного голосування, місцевого самоврядування в країні не буде. Тому не голосуємо за цей законопроект, але підтримуємо всі альтернативні законопроекти!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Княжицький, фракція «Європейська солідарність».
Будь ласка, Миколо Леонідовичу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, ми зобов'язані розглядати законопроекти щодо контролю за діяльністю місцевого самоврядування, імплементуючи їх у європейську систему права. Але ми не маємо права говорити про місцеве самоврядування, збільшуючи його централізацію, віддаючи всю владу в руки керівникам обласних державних адміністрацій, знищуючи децентралізацію, яку ми вибудовували стільки часу. Очевидно, що це питання доцільно було б розглядати в комплексі з реформою обласних державних адміністрацій, повернення голів до державної служби, встановлення критеріїв ефективності їхньої роботи.

Чи ефективно голосувати за норми, впровадження яких у життя зараз буде неможливим? Наприклад, Єдиний державний реєстр актів місцевого самоврядування. Ми розуміємо, що в держави зараз немає грошей на впровадження цього реєстру. У цьому залі ми голосували Закон «Про медіа», який передбачає створення Єдиного реєстру суб'єктів у сфері медіа, але держава й досі не виділила грошей на завершення цього процесу.

Тому ми вважаємо, що першочерговим є вирішення питання забезпечення миру за підтримки Збройних Сил України, а після цього можна повертатися до дискусій щодо форми і меж державного нагляду за законністю рішень органів місцевого самоврядування. Не під час гострої кризи війни, що зробить місцеве самоврядування повністю підконтрольним головам ОДА, при тому, що на місцеве самоврядування покладаються нові обов'язки, обмежуються фінансові ресурси.

Тому ми не можемо підтримати законопроект № 13150, але вважаємо за можливе підтримати в першому читанні альтернативний законопроект № 13150-1, який не робить місцеве самоврядування прямим заручником ОДА. Хоча вважаємо, що його потрібно доопрацювати з залученням європейських партнерів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Німченко, група «Платформа за життя та мир».

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний

виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Депутатська група «Платформа за життя та мир». Шановні колеги, давно я не чув у цьому залі звернення до Конституції. Забуваємо про це. Хочу нагадати, що стаття 7 Конституції України гарантує самоуправління.

Шановні колеги, що нам пропонує цей законопроект? Чи буде там гарантія самоуправління? Звичайно, ні. Якщо ми вносимо законопроекти, які суперечать Конституції, скажіть, будь ласка, як ми можемо за них голосувати? Хіба в нас немає закону про органи місцевого самоврядування? Подивіться, як ці законопроекти накладаються на Закон «Про місцеве самоврядування в Україні».

Якщо ми кажемо, що виконавча влада забезпечує виконання, то вона забезпечує, а не створює. Те саме стосується і Кабінету Міністрів, який забезпечує виконання законів.

Сьогодні ми своїми законопроектами і законами, які вже прийняті, на жаль, розтоптали самоуправління як таке. Тому, коли ставимо питання на голосування чи вносимо на розгляд залу, потрібно перевіряти їх на відповідність Конституції. Не забувайте, це не пусті слова, до цього ще повернеться історія державобудування. Тому, шановні колеги, прошу вас під час свого волевиявлення щодо голосування за цей...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи є бажанчі виступити від інших фракцій та груп?
Васильченко, фракція «Голос», 1 хвилина.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. Фракція «Голос». Шановні колеги, ми не будемо підтримувати основний законопроект. Альтернативний законопроект № 13150-2 співавторства нашого колеги з профільного комітету Романа Лозинського вважаємо більш збалансованим з точки зору повноважень органів місцевого самоврядування, тому будемо підтримувати його.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Займіть, будь ласка, свої місця. Запросіть депутатів до залу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення законності в діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування» ([№ 13150](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 228.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Рухаємося далі. Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав на землю власників об’єктів нерухомого майна, зруйнованих внаслідок бойових дій» ([№ 13174](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 13174 до порядку денного сесії.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 233.

Рішення прийнято.

До доповіді від авторів запрошується народний депутат України Павло Валерійович Фролов.

ФРОЛОВ П.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Розглядаємо дуже важливий законопроект, норми якого захищають постраждалих українців. Цей законопроект ініціювала наша парламентська тимчасова спеціальна комісія з питань захисту прав ВПО та інших постраждалих у зв’язку з тим, що люди, які втратили житло, або мають зруйноване житло, особливо приватні будинки, не можуть користуватися правами як власники незруйнованого житла, а саме не мають права приватизувати під своїм будинком земельну ділянку або взяти її в оренду, в користування без земельних торгів. Згідно з цивільним законодавством, якщо зруйнований будинок, то втрачається і право власності на цей будинок, бо його немає.

Шановні колеги, зруйновано або пошкоджено 2,5 мільйона домогосподарств, тобто росія знищила 13 відсотків житлового сектора. І люди, особливо в сільській місцевості, які втратили свої будинки, не можуть приватизувати землю. Це несправедливо.

Цим законопроектом пропонується надати право власникам зруйнованої нерухомості на земельних ділянках, мати ті самі права, що й власники вцілілої нерухомості. Давайте захистимо постраждалих українців, дамо їм ті права, якими користуються українці, які, слава Богу, не мають зруйнованого житла. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До доповіді від комітету запрошується голова Комітету з питань аграрної та земельної політики Олександр Васильович Гайду.

ГАЙДУ О.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 128, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуєчий! Шановні колеги! Комітет з питань аграрної та земельної політики на своєму засіданні

6 травня цього року розглянув законопроект та відзначив доцільність внесення змін до земельного законодавства, яким пропонується розв'язати проблему, що виникає у власників будинків у разі їх руйнування, якщо земельна ділянка, на якій вони були розташовані, не перебуває у власності або користуванні.

Внесеними змінами пропонується закріпити за власником знищеної нерухомості такі самі можливості щодо оформлення земельної ділянки, які були в нього до знищення нерухомості. При цьому законопроектом не змінюється існуюча процедура надання земельних ділянок у власність чи користування. Громадяни матимуть право на отримання земельних ділянок під будівлями у власність чи оренду, якими і до того користувалися. Такі зміни мають створити умови для відновлення зруйнованого майна.

Народні депутати України – члени комітету наголосили на доцільності доповнення законопроекту під час його доопрацювання до другого читання положеннями, відповідно до яких надання у власність чи передачу в оренду земельної ділянки власнику зруйнованого на них нерухомого майна можливо лише щодо земельної ділянки, на якій був розташований такий об'єкт нерухомості і без зміни цільового призначення такої земельної ділянки.

За результатами розгляду комітет підтримав законопроект № 13174 та рекомендував Верховній Раді України прийняти його за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Колеги, прошу підтримати рішення комітету.

Всім дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи в обговоренні: два – за, два – проти.

Сірко Юлія Леонідівна, фракція «Голос».

Совсун. Будь ласка.

СОВСУН І.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Устіновій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Устінова Олександра Юріївна. Будь ласка.

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, чи повинні ми зараз підтримувати людей, які втратили все своє майно, насамперед житло? Так. Але, на жаль, законопроект не про це. Вибачте мене, це величезний обман, бо, якщо ви прочитаєте пояснювальну записку і сам текст законопроекту, побачите, що вони різні. У пояснювальній записці написано, що люди мають право

приватизувати землю, на якій розташовано зруйноване нерухоме майно. Але, якщо ви відкриєте сам текст законопроекту, то там саме ця частина чомусь втрачається, і говориться про те, що людина має право на приватизацію будь-якої землі, а не лише тієї, на якій розташовано нерухоме майно.

Ви всі пам'ятаєте, як свого часу існувала схема приватизації землі під назвою «атошники», для якої використовували наших військових. Збирали 10 людей, вони писали заяву, їм виділяли землю, потім вони її перепродавали одному забудовнику і там з'являвся величезний комплекс. Зараз ми даємо такий самий механізм тим, хто втратив майно. Повірте, цим людям не даватимуть землю, їх використовуватимуть.

Тому я дуже закликаю переробити цей законопроект, там має бути написано, що приватизовується саме та земля, на якій розташоване зруйноване майно.

І ще одна дуже важлива річ. У нас зараз заборонена приватизація землі. Якщо вже ми їй даємо таку можливість, то такі преференції насамперед маємо давати нашим військовим. Давайте не будувати між нами стіну і не казати, що одні мають право, а інші – ні. Якщо ми вже даємо право на приватизацію своєї землі, то насамперед тим, хто воює. Ті, хто втратив нерухоме майно, також повинні мати право на приватизацію землі, на якій розташовано зруйноване майно. Не треба будувати чергові схеми, на яких будуть дерибанити землю України.

Дякую.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Ірина Никорак, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

НИКОРАК І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧА. Артур Герасимов, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці! Фракція «Європейська солідарність» системно і постійно підтримує внутрішньо переміщених осіб, тому що їхні родини постраждали чи не

найбільше. Вони втратили житло, рідних, інколи все в Маріуполі, Бахмуті, Авдіївці, Соледарі, інших містах України.

Тому законопроекти, які реально підтримують внутрішньо переміщених осіб, ми завжди підтримували і будемо підтримувати. Але цей законопроект не про це. Хочу ще раз вам сказати, головна мета законопроекту – виділення земельних ділянок під забудову. Такий реальний механізм, туди закладений.

Якщо ми говоримо про цинізм влади, то він полягає у тому, що вони це намагаються робити під вивіскою внутрішньо переміщених осіб. І навіть комітет знайшов цю проблему, за що я йому дякую. Але скажіть мені, будь ласка, хіба не можна було це виправити одразу? Чому в більшості законів ми бачимо корупційні лазівки?

Саме тому закликаю всіх підтримати сьогодні не прийняття цього законопроекту, а направлення його на повторне перше читання, щоб комітет не обіцяв, а конкретно вніс поправки, щоб законопроект потрапив до залу вже як такий, що реально підтримує ВПО.

І насамкінець. Коли нам кажуть про турботу про внутрішньо переміщених осіб, я цій владі не вірю. Де закон (проект [№ 11161](#)), який ми всі разом тут прийняли? Його одноголосно підтримав Комітет з питань економічного розвитку і всі народні депутати. Він дає змогу внутрішньо переміщеним особам, в яких зруйновано житло, зафіксувати свої втрати. Зеленський його не підписує.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Михайло Цимбалюк, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Прошу передати слово Богдану Лукашуку.

ГОЛОВУЮЧА. Лукашук. Будь ласка.

ЛУКАШУК Б.О., *член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». Законопроект має на меті створити законодавчий механізм відновлення прав колишніх власників нерухомого майна, яке було зруйновано внаслідок збройної агресії російської федерації проти України. Разом з тим, на нашу думку, цей законопроект містить низку ризиків та неточностей. Зокрема, назва законопроекту не відповідає його змісту, проектом передбачається регулювання у сфері земельних відносин з колишніми власниками нерухомого майна, а не захисту їх прав, як зазначено у назві.

Варто відмітити, одним із ризиків є те, що колишнім власникам знищених будівель можуть передаватися земельні ділянки великих розмірів, які не відповідають реальним потребам для відновлення нерухомого майна. Також встановлення цільового призначення земель без узгодження з містобудівною

документацією створює ризик хаотичної забудови, в тому числі на землях рекреаційного призначення – садові товариства, парки.

Ще одним ризиком є відсутність документально підтверджених розмірів земельної ділянки, що викликає серйозні корупційні ризики, оскільки простір для свавільного визначення її площі органами, які будуть займатися її передачею, відсутність об'єктивних критеріїв для встановлення розміру земельної ділянки дозволяють суб'єктивно трактувати вимоги, що створює можливості для зловживань.

Фракція «Батьківщина» в першому читанні утримається від голосування за цей проект. У разі його прийняття, готуватиме поправки, щоб мінімізувати всі вищеперераховані ризики.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Сергій Мінько, група «Довіра». Будь ласка.

МІНЬКО С.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 80, Запорізька область, самовисуванець). Прошу передати слово Вельможному Сергію Анатолійовичу.

ГОЛОВУЮЧА. Сергій Вельможний, група «Довіра». Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги, я як мешканець Луганщини, народний депутат України, обраний жителями Луганщини, завжди підтримуватиму будь-які ініціативи, спрямовані на покращення становища переселенців. Але зараз ми маємо суттєві нерозв'язані проблеми, які існують протягом 11 років і з початку агресії росії проти України. Усі переселенці, житло яких перебуває або на тимчасово окупованій території, або на лінії бойового зіткнення, втратили власні домівки. Будемо дивитися правді в очі. Не всі знають, що з їхніми оселями, які зараз в окупації. Десятки тисяч переселенців стали на захист нашої держави, для загарбників вони найбільші вороги, тому їхнє майно одразу захоплюють, поселяють в їхні оселі прибічників окупантів. Звичайно, така доля навряд чи обійде громадян. На Луганщині постійно націоналізують квартири та домівки, із яких виїхали люди. Тобто позбавляють українців нерухомості.

Який вихід із цієї ситуації? Людям або доводиться забувати про власне майно, або їхати в окупацію, отримувати російський паспорт і підтверджувати право власності на майно. Там усі переселенці мають право на отримання компенсації за втрачене житло. Втрачене житло – це ті домівки, які залишилися

в окупації. Люди виїжджали, беручи лише найнеобхідніше, вимушені були почати життя спочатку. Але чи винні вони в цьому? Звісно, ні.

Наприкінці минулого року ми ухвалили законопроект щодо компенсації переселенцям за знищене або пошкоджене житло на тимчасово окупованій території. На жаль, вже півроку його не підписують. Це вкрай важливі норми, які мали б запрацювати з 1 січня, але, на жаль, цього не сталося. Люди продовжують бути чужими в себе на Батьківщині, що лякає найбільше. Українці мають бути в центрі нашої уваги. Ми повинні забезпечувати отримання прав і свобод наших громадян.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Костюк Дмитро від фракції «Слуга народу». Будь ласка, з місця.

Увімкніть мікрофон.

КОСТЮК Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Житомирщина. Шановні колеги, закликаю всіх підтримати громадян України. Ми вже приймали законодавство, яким забезпечили виплати за зруйноване житло, але зараз люди втрачаючи будинок, втрачають і землю, на якій він був розташований. Це потрібно виправити, треба піти назустріч нашим громадянам і дозволити їм мати право власності на цю земельну ділянку.

Від імені комітету, користуючись можливістю, гарантую, що Комітет Верховної Ради з питань аграрної та земельної політики внесе на друге читання такий законопроект, у якому буде жодних подвійних трактувань, буде прописано, що право отримувати ці земельні ділянки матимуть лише ті люди, які мали майно, розташовані саме на цих земельних ділянках, на цих площах, на саме тому місці. Прошу підтримати і разом зробити хорошу справу для наших громадян.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Займіть, будь ласка, свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав на землю власників суб'єктів нерухомого майна, зруйнованих внаслідок бойових дій» ([№ 13174](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 254.

Рішення прийнято.

Наступне питання – проект Закону «Про стимулювання економічного розвитку галузі рибного господарства» ([№ 12384](#)). Це повторне перше читання.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 233.

Рішення прийнято.

До доповіді від авторів і комітету запрошується голова підкомітету Комітету з питань аграрної та земельної політики Артем Олегович Чорноморов. Будь ласка, 4 хвилини.

ЧОРНОМОРОВ А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 131, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Вітаю вас, шановні колеги, українці і представники всієї рибної галузі! Я вже неодноразово виступаю стосовно законопроектів щодо підтримки рибної галузі. Хочу сказати, що колись давно рибна галузь – це було окреме міністерство, на сьогодні – лише агенція. Даними законопроектами, реформами ми повертаємо рибній галузі справжнє розуміння того, що це галузь.

У запропонованому законопроекті йдеться про спеціальне товарне рибне господарство та аквакультуру.

Аквакультура – це вирощування водних організмів у водоймах внутрішнього типу, які є в ОТГ. Ходять різні міфи про затримку з любительським ловом. Цим законопроектом створюються правила, щоб не маніпулювати щодо любительського лову.

СТРГ – це інвестиції у водойми комплексного призначення, щоб наші рибні промисловики могли їх зариблювати безпосередньо тією аквакультурою, іхтіологією, рослиноїдними формами риби, які допомагають прохідній спроможності водойми.

Законопроект повністю збалансований. Ми його створили у співпраці з галузями, які працюють на воді безпосередньо в ОТГ, створюючи робочі місця. Норми законопроекту здешевлять рибу, і ми зможемо перебити імпорт, який постачається нам безперебійно.

Шановні колеги народні депутати, хочу наголосити, що законопроект був створений виключно народними депутатами членами аграрного комітету спільно з представниками рибної галузі. Як вже казали наші колеги з різних груп і фракцій, у нас є максимальне нерозуміння щодо діяльності Міністерства аграрної політики та продовольства України. У той час, коли Польща перекрила нам кордон, міністр аграрної політики перебуває в Данії разом з керівником Державного агентства водних ресурсів України, у якого немає жодного розуміння про галузь, оскільки до цього працював у Державному агентстві автомобільних доріг України.

Шановні колеги, я вас прошу підтримати цей законопроект. Усі фракції та групи неодноразово наполягали на тому, щоб викликати міністрів до Верховної

Ради для доповіді. Але щоразу, як тільки аграрний комітет запрошує міністра або представника Державного агентства водних ресурсів України, оскільки в аграрному комітеті обговорюються дві реформи щодо зрошення і риби, що є окремим кластером в євроінтеграції, міністр аграрної політики та продовольства завжди перебуває у відрядженні, куди завжди бере з собою помічника – голову Державного агентства водних ресурсів України.

Тому, шановні представники всіх фракцій та груп, а також депутатських об'єднань, прошу вас підтримати з поваги до аграрного комітету, члени якого відстоюють інтереси аграріїв і рибної галузі, на відміну від Міністерства аграрної політики та продовольства, в якому працює лише декілька заступників, а інші подорожують і витрачають кошти тих, хто платить податки. Прощу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи в обговоренні: два – за, два – проти.

Стернійчук Валерій, фракція «Слуга народу».

СТЕРНІЙЧУК В.О., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прощу передати слово Костюку Дмитру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюк. Будь ласка.

КОСТЮК Д.С. Добрий день, шановні колеги! Цей законопроект про інвестиції у рибну галузь, про нові можливості, про розвиток аквакультури. Це все, що є в цьому законопроекті.

Нині 80 відсотків українського ринку риби та рибних продуктів імпортовані, ми є імпортозалежними. Україна недоотримує величезні кошти в бюджет, які, зрештою, мають іти на армію, на підтримку бюджетних сфер. Недоотримує, тому що рибна галузь фактично розвалена: «білого» бізнесу майже немає, все працює «в сіру», за схемами, і це декого влаштовує.

Коли минулого разу ми представляли законопроект у Верховній Раді, деякі політичні сили зірвали голосування за нього. Вони саме з тієї когорти осіб, яких все влаштовує. Виступали, говорили, що все врегульовано, законодавство написано, нічого змінювати не треба. Це те саме, що ми бачили, коли приймали земельну реформу. Нам зараз необхідна реформа рибної галузі, щоб Україна мала з риби кошти для державного бюджету.

Шановні колеги, згадайте, як ми приймали земельну реформу, як нас лякали з цієї трибуни страшилками, яка буде розруха, як вивезуть українські чорноземи то китайці, то німці. Можете у своїх округах запитати голів громад, громадян, що вони насправді отримали. Вони отримали землю у власність,

а громади отримали гроші в бюджет. Зараз кожна десята гривня з бюджету громад – це гроші з оренди землі, яку ми передали з державної власності у власність громад відповідно до прийнятого Верховною Радою закону, передали все на аукціони, громади отримали кошти, люди отримали землю у власність. Рибну галузь треба так само реформувати і залучати інвестиції у її розвиток.

Прошу підтримати законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поляк, депутатська група «Довіра».

ПОЛЯК В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 73, Закарпатська область, самовисуванець).
Прошу передати слово Миколі Івановичу Кучеру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Іванович Кучер. Будь ласка.

КУЧЕР М.І., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 17, Вінницька область, самовисуванець). Шановні колеги, звертаюся до вас щодо підтримки цього законопроекту, який пройшов дуже важкий шлях. Хочу сказати, що сьогодні 80 відсотків риби, що споживають українці, це імпортована продукція і лише 20 відсотків виробляють українські виробники. Тобто нам немає що втрачати.

За великим рахунком, цей проект закону про інвестиції, робочі місця. Упевнений, інвестиції на це підуть, нехай невеликі, але їх буде дуже багато, що дасть можливість створити велику кількість робочих місць.

Тому сьогодні звертаюся до всіх вас з проханням підтримати цей законопроект. Він робочий, працюватиме на Україну.

Нам точно немає, що втрачати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо вам.

Ніна Петрівна Южаніна, фракція «Європейська солідарність».

ЮЖАНІНА Н.П. Передайте, будь ласка, слово Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Володимирович Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні колеги! Фракція «Європейська солідарність» підтримуватиме цей законопроект, незважаючи на його певні моменти, які треба виправляти. І ми це зробимо до другого читання, комітет реально працює над тим, щоб закон був нормальним.

Ви знаєте, що я тримаю в руках? Це завжди зі мною з моменту, як ми підписали безвізовий режим і Угоду про асоціацію між Україною та ЄС. Це наші переговорні кластери з Європейським Союзом. Одними із найскладніших були, є і будуть розділи 11, 12 і 13 кластеру 5 щодо сільського господарства, фітосанітарії і, увага, рибальства та водного потенціалу. І тут я можу сказати, що те, що робить сьогодні комітет у напрямі євроінтеграції, викликає повагу.

Але, незважаючи на наші розмови про ці три розділи кластеру 5, які є одними із найскладніших, зараз з'являється серйозна перепона (*obstacle*) на нашому шляху до Європейського Союзу, яку своїми руками створює Зеленський. Це стосується розділу 23 кластеру 1 щодо правосуддя і фундаментальних прав людини.

Як ви думаєте, переслідування опозиції, політично вмотивовані справи проти опозиції, превентивні, як в нацистській Німеччині, санкції проти українців і проти Петра Порошенка наближають Україну до Європейського Союзу? Щось мені підказує, що ні.

Тому, колеги, голосуємо за і просуваємося. До другого читання, звичайно, робимо цей законопроект краще і без недоліків, але давайте не забувати, що переслідування опозиції – це хрест на нашому шляху до Європи. І чи Зеленський цього не розуміє, чи, навпаки, робить це спеціально, щоб ми ніколи не потрапили в Європу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович Кириленко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, ми вже відхиляли цей законопроект трохи більше місяця тому. На превеликий жаль, як говорить у своєму висновку і Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, зміни, які відбулися, мають дещо косметичний характер. Принципових змін не відбулося. Зала налаштована голосувати позитивно, але до другого читання... Друзі, ми ще раз наголошуємо на вадах цього законопроекту.

Перше. Усуваються місцеві громади та громадяни від доступу до водних об'єктів, які завжди використовувалися для рибальства та відпочинку жителів села. Нам треба місцевий вибух невдоволення? Нам мало того, що температура в суспільстві і так напружена?

Друге. Передумови для монополізації галузі, водойми та водні біоресурси можуть опинитися в руках небагатьох «правильних» компаній, які отримають пріоритетний доступ через формально відкриті, але фактично непрозорі аукціони. Поза дією цього проекту закону залишаються державні підприємства, компанії з державною участю, що звужує коло потенційних інвесторів та знижує

конкуренцію. У документі відсутні механізми, що обмежують концентрацію рибогосподарських потужностей у руках кількох великих підприємств.

Третє. Поглиблення екологічних ризиків. Законопроектом усувається зобов'язання щодо охорони місцевих видів риб, що дозволяє масове заселення чужорідних. Це дуже серйозна річ. У ряді країн, зокрема в США, подібні дії вже призвели до масштабних екологічних проблем і великих втрат.

Четверте. Корупційні ризики залишаються, громади та держава фактично не матимуть реального механізму впливу, якщо інвестор не виконує зобов'язання або шкодить довкіллю.

П'яте. Позбавлення держави функції нагляду. Ідеться про виключення повноважень центральних органів виконавчої влади, відповідальність за охорону, використання і відтворення тваринного світу. Немає висновків Кабінету Міністрів.

Друзі, давайте до другого читання ці речі прибирати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо немає бажаних виступити від інших фракцій і груп, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про стимулювання економічного розвитку галузі рибного господарства» ([№ 12384](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо приведення регулювання у сфері ветеринарної медицини у відповідність до актів права Європейського Союзу» ([№ 12285](#)) та альтернативний до нього законопроект [№ 12285-д](#).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 224.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, тут є консенсус – один промовець щодо всіх законопроектів. Тому запрошую для виступу з трибуни Петра Васильовича Юрчишина, голову підкомітету Комітету з питань аграрної та земельної політики.

Ви і від авторів, і від комітету. Будь ласка, 4 хвилини.

ЮРЧИШИН П.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 13, Вінницька область, самовисуванець). Шановний головуючий! Шановні народні

депутати! Комітет з питань аграрної та земельної політики на своєму засіданні 14 березня поточного року розглянув два законопроекти: урядовий № 12285 та альтернативний до нього № 12285-д. Ці законопроекти пройшли неодноразове обговорення на засіданнях робочої групи за участі народних депутатів України – членів аграрного комітету, представників Міністерства аграрної політики та продовольства, Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, профільних асоціацій та громадських спілок. За результатами розгляду комітет ухвалив рішення подати на розгляд доопрацьований проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо приведення регулювання у сфері ветеринарної медицини та у сфері благополуччя тварин у відповідність до актів права Європейського Союзу» (№ 12285-д).

Законопроектом № 12285-д охоплюються такі сфери регулювання: ветеринарні лікарські засоби, благополуччя тварин, здоров'я тварин у частині запобігання поширенню інфекційних хвороб, корми і кормові добавки та державний контроль щодо вимог компетентного органу та вимоги до контролю за благополуччям тварин. Він базується на нормах цілої низки різних актів законодавства Європейського Союзу.

Прийняття законопроекту № 12285-д дозволить: усунути зауваження Європейської комісії щодо невідповідності актів законодавства Європейського Союзу щодо регулювання у сфері ветеринарних лікарських засобів та благополуччя тварин; впровадити норми законодавства Європейського Союзу, що стосуються вимог ветеринарних лікарських засобів, благополуччя тварин, кормів та державного контролю; усунути прогалини в регулюванні відповідних відносин, які мають місце внаслідок прийняття Закону України «Про ветеринарну медицину» [№ 1206-IX](#), прийнятому в 2021 році, і в Законі України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин»; забезпечити економічну і торговельну інтеграцію України до ринку Європейського Союзу та інших держав світу та успішність проходження переговорів вступу України до Європейського Союзу.

Отже, прийняття законопроекту № 12285-д сприятиме якісній підготовці в переговорній позиції України у сфері ветеринарних лікарських засобів, благополуччя тварин під час переговорів з Європейським Союзом щодо укладання Угоди про вступ України до Європейського Союзу в частині продовольчої безпеки та у сфері ветеринарної медицини.

Шановні колеги, прошу вас підтримати рішення комітету прийняти даний законопроект за основу.

Щиро дякую вам за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, Петре Васильовичу.

Запишіться, будь ласка, на виступи в обговоренні: два – за, два – проти.

Веніславський, фракція «Слуга народу».

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово народному депутату Соломчуку Дмитру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Соломчук.

СОЛОМЧУК Д.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, прошу підтримати законопроект № 12285-д про ветеринарну медицину. Я є його співавтором. Він дуже важливий, підтриманий одноголосно комітетом та всіма асоціаціями України. Він є частиною імплементації європейського законодавства щодо благополуччя тварин. Як ви бачили, останні рік-два часто відбувається блокування торгівлі з європейської сторони. Аграрії пояснюють це тим, що в нас немає відповідного законодавства щодо ветеринарної медицини та благополуччя тварин. Прийняття цього законопроекту посилить переговорну позицію нашого уряду, парламенту щодо відкриття нових можливостей торгівлі в Європейському Союзі. Також це дасть поштовх до навчання ветеринарних інспекторів, що дуже важливо як для розвитку агросектору, так і українського села, забезпечить повний контроль за ветеринарними препаратами.

Дякую. Сподіваємося на максимальну підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Іванович Кучер, депутатська група «Довіра».

КУЧЕР М.І. Шановні колеги! Прошу підтримати цей надзвичайно важливий законопроект. Україна – велика аграрна держава, яка є дуже серйозним конкурентом європейських фермерів, і вони мають питання, на яких постійно спекулюють, звертаються до своїх політиків з тим, що в Євросоюзі є ось такі регулювання, а в Україні їх немає, що впливає насамперед на ціну нашої продукції і пояснює всі ті перешкоди, які вони роблять на шляху до нашої продукції.

У жовтні 2024 року Європейська комісія оприлюднила черговий звіт про те, який прогрес має Україна в рамках пакета розширення Європейського Союзу. У ньому вона звертає увагу нашої української сторони на те, що Україна останнім часом не має суттєвого прогресу в узгодженні українського законодавства з актами права Європейського Союзу в частині ветеринарних препаратів і благополуччя тварин. Точніше, для сміху, цей прогрес, як обрахували на рівні 1 відсотка.

Тому, якщо ми не впроваджуватимемо європейські вимоги, наша продукція і далі матиме обмежений доступ до Європейського Союзу, буде

дешевша, у наших конкурентів будуть аргументи, як пояснювати блокування нашої продукції.

Я вважаю, сьогодні ми повинні проголосувати за цей законопроект, який насамперед відкриє можливості нашій аграрній продукції для експорту до Європейського Союзу, а крім того, виб'є козири, аргументацію в конкурентів щодо нашої продукції.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кабаченко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).
Прохання надати слово Богдану Лукашуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лукашук. Будь ласка.

ЛУКАШУК Б.О. Фракція «Батьківщина». Законопроект має на меті створення комплексного регулювання відносин у сфері ветеринарної медицини, забезпечення стабільної епізоотичної ситуації в країні, впорядкування процесів реєстрації, обігу, зберігання, транспортування, застосування та обліку ветеринарних препаратів, а також приведення ліцензування у сфері ветеринарної медицини до міжнародних стандартів і вимог ЄС. Отже, наша фракція підтримуватиме цей законопроект у першому читанні.

Але додатково хочеться зазначити, що, на нашу думку, в тексті є низка неточностей і суперечок. Зокрема, у частині восьмій статті 54 у новій редакції Закону «Про ветеринарну медицину» є суперечність, яка може дати виробникам чи експортерам можливість обійти заборони та обмеження. Один абзац говорить про порядок обігу та застосування готових ветеринарних препаратів, а інший дозволяє виготовляти такі препарати для експорту з речовин, які заборонені або обмежені в Україні.

Також перелік інформації, яка міститься в Державному реєстрі ветеринарних препаратів, повинен бути чітко прописаний у тексті закону, а не встановлюватися окремо Кабінетом Міністрів, оскільки у Законі «Про публічні електронні реєстри» зазначається, що саме в цьому законі має бути встановлений цей перелік.

Тож фракція «Батьківщина» в першому читанні підтримуватиме цей законопроект, а до другого читання готуватимемо поправки, щоб виключити всі ці неточності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Дякую. Шановні друзі, ми з вами обговорюємо дуже важливий законопроект про благополуччя тварин. А ми не хочемо поговорити про благополуччя людей? Ми не хочемо поговорити про те, що в Україні до людини ставляться як до тварини? На жаль, таке сьогодні у нас є. Що я маю на увазі? Наприклад, «бусифікація». Знаєте, таке відчуття, що її ніхто не помічає, що в нас типу все нормально. Я хочу показати два відео.

На першому відео Житомирський ТЦК обговорює на своїй нараді, як їм ловити людей. Пропонують *auto.ria* запускати, тобто робити це де завгодно. Це нормальна історія?

На другому відео військовослужбовець ТЦК на вулиці просто підходить і б'є людину. Інші навколо військовослужбовці роблять вигляд, що нічого не відбувається, ніхто цього не помічає. Це нормально?

У статті 3 Конституції України зазначено: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави».

Це Конституція України, а там місце гаранта Конституції – Президента Зеленського, який ще є Верховним Головнокомандувачем, а фактично і верховним військовим комісаром України, бо він командує цим усім, дозволяє всьому цьому відбуватися. Чиниться і далі знущання над Конституцією і людьми. Так бути не може. «Бусифікація» має бути зупинена, ТЦК розпущені і запущений нормальний мобілізаційний механізм.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо немає бажаючих від інших фракцій і груп виступити, переходимо до голосування.

Шановні колеги, за рішенням комітету пропонується проголосувати за проект закону № 12285-д.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо приведення регулювання у сфері ветеринарної медицини та у сфері благополуччя тварин у відповідність до актів права Європейського Союзу» ([№ 12285-д](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо нарахування плати за житлово-комунальні послуги та облік збитків у зв'язку з пошкодженням або знищенням об'єктів нерухомого майна» ([№ 13155](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 13155 до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

До доповіді від авторів і комітету запрошується голова підкомітету Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг Сергій В'ячеславович Козир. Будь ласка, 4 хвилини.

КОЗИР С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, самовисуванець). Шановний пане головуючий! Шановні колеги! Проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо нарахування плати за житлово-комунальні послуги та облік збитків у зв'язку з пошкодженням або знищенням об'єктів нерухомого майна» (№ 13155) розроблено народними депутатами України членами Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг і Тимчасовою спеціальною комісією з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України за численними зверненнями громадян, житло яких було зруйновано або значно пошкоджено. Законопроект був створений на основі напрацювань міжфракційного депутатського об'єднання «ВПО України», до складу якого входить понад 40 народних депутатів, які є в цьому залі, та Інституту житла України, створеного Норвезькою радою у справах біженців.

Від себе хочу висловити слова подяки голові комітету Андрію Герусу та нашим колегам членам комітету і секретаріату комітету, які з розумінням поставилися до цього питання і доопрацювали цей законопроект. Думаю, він знайде підтримку в залі, тому що це про справедливість. Не можуть люди сплачувати платежі за ті послуги, які вони не отримують.

Станом на 1 травня цього року частково зруйновано, різною мірою пошкоджено понад 36 тисяч багатоквартирних будинків, мешканців яких на час відновлення тимчасово відселено. Особливо це стосується Херсонщини, чий інтереси я представляю. Вона втратила близько 70 відсотків населення через окупацію, постійні обстріли і руйнування. Майже всі люди, які були вимушені переїхати в інші регіони, мають зруйноване або пошкоджене житло. Через відсутність чіткого законодавчого врегулювання окремі управителі, голови ЖБК та ОСББ продовжують нараховувати плату за житлові послуги співвласникам знищеного або пошкодженого майна.

Метою законопроекту є врегулювання на законодавчому рівні питання щодо звільнення власників квартир та нежитлових приміщень від сплати за

послуги з управління багатоквартирними будинками у випадку його пошкодження чи руйнування, що призвело до неможливості його подальшої експлуатації. При цьому дати пошкоджень руйнувань та дати відновлення встановлюються актами комісій обстежень, у яких також фіксується категорія пошкоджень.

З метою забезпечення належного обліку збитків управителів багатоквартирних будинків, враховуючи як прямі збитки, так і втрату доходів, законопроектом пропонується передбачити розроблення Кабінетом Міністрів відповідної методики.

Висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України від 18 квітня цього року містить зауваження, з частиною яких можна погодитися, пропонуємо їх доопрацювати під час підготовки до другого читання. Відповідними міністерствами та Асоціацією міст України підтримується прийняття законопроекту № 13155 за основу з подальшим доопрацюванням.

За результатами обговорення від 9 травня цього року комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України включити законопроект № 13155 до порядку денного сесії та за результатами розгляду прийняти його в першому читанні за основу.

Колеги, прошу підтримати рішення комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запишіться, будь ласка, на виступи в обговоренні: два – за, два – проти.
Заремський, фракція «Слуга народу».

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В. Прохання передати слово Ткаченку Максиму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Ткаченко, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ТКАЧЕНКО М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, колего, за те, що передали слово. Хочу подякувати Сергію Козирю як одному із співавторів цього законопроекту, людині, яка вже 11 років є внутрішньо переміщеною особою, нашому колезі, члену міжфракційного депутатського об'єднання «ВПО України». Зараз Сергій працює в Комітеті з питань енергетики та житлово-комунальних послуг. Дякую комітету, пану Герусу та всім іншим членам цього комітету. До речі, в ньому працює багато представників нашої комісії з питань захисту прав внутрішньо переміщених осіб з інших фракцій, зокрема, пан Волинець, Олександр Юрченко, Вікторія Гриб. Дякую всім, хто долучився до створення цієї ініціативи.

Дійсно, це такий сюр, коли внутрішньо переміщена особа з Краматорська або іншого регіону, де, на жаль, втратила своє житло, перебуває в іншій частині нашої країни і сплачує за оренду житла від 10, 12 тисяч гривень. Якщо хтось мені знайде в країні житло, в будь-якому обласному центрі, в якому нормально може жити родина, за менше ніж 10 тисяч гривень, я дуже хотів би на це житло подивитися. На жаль, тільки щомісяця власники житла... Це окреме питання, безумовно, але я хочу, щоб усі звернули на це увагу, і, якщо є можливість, говорили з людьми, мешканцями міст, громад, щоб вони не продовжували підвищувати оренду для людей з окупації.

Нестерпно терпіти оренду за 18-20 тисяч гривень.

Але повертаємося до цього законопроекту. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хлапук Максим, фракція «Голос». Будь ласка.

ХЛАПУК М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, цей законопроект про справедливість, оскільки ледь не щодня бачимо житлові будинки, квартири, помешкання, які брутально руйнуються російською федерацією. Водночас найменше, що ми можемо зробити для тих родин, які втратили своє житло, помешкання тимчасово або повністю, це звільнити від сплати комунальних і житлових послуг, які їм продовжують нараховуватися, незважаючи на те, що люди фізично не можуть жити в тому житлі. Чи це справедливо? Ні. Чи нараховується їм плата? Так, на жаль, нараховується.

У законопроекті є певна градація, даються повноваження органам ОСББ надати можливість або звільнити повністю від сплати послуг тих громадян, які не можуть тимчасово жити в тому житлі, або зменшити таку плату в залежності від характеру пошкоджень. Органам місцевого самоврядування пропонується певний механізм для визначення, наскільки житло придатне чи непридатне для використання, і таким чином звільнити громадян від сплати за ті послуги, які вони фізично не можуть використовувати.

Водночас цей законопроект доволі комплексний, потребує ретельного доопрацювання на базі комітету. Наша фракція вирішила підтримати його за основу. Закликаємо до цього і зал.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Воронько Олег Євгенійович, група «Відновлення України».

ВОРОНЬКО О.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ

№ 103, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановний пане головуєчий! Прошу передати слово колезі Бурмічу Анатолію Петровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бурміч. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановна президіє! Шановні колеги! Єдине зауваження щодо цього проекту закону: чому він не з'явився раніше? Адже четвертий рік війна і всі дуже добре знають, що люди постраждали, житло зруйновано. Як можна сплачувати за житлово-комунальні послуги? Але, слава Богу, такий законопроект з'явився і, звичайно, група «Відновлення України» його підтримуватиме, інакше – ніяк. Це і справедливість, і те, що ми, крім того, що надає держава, можемо дати тим людям, які і так страждають від війни, хоч якісь пільги, позитивні моменти. Ми голосуємо за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іван Григорович Кириленко, фракція «Батьківщина».

Кучеренко Олексій Юрійович. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Голова Спільки власників житла України. Колеги, це дійсно дуже важливий і резонансний законопроект. І я підтримую колегу, який виступав переді мною. Безумовно, ключове запитання: а чому він з'явився лише зараз? Бо він точно мав би з'явитися 2-2,5 років тому. Повірте мені як колишньому урядовцю, такі законопроекти має ініціювати уряд. Враховуючи кількість міністерств і зарплату працівників апарату міністерств, ми і народ України маємо право очікувати від них своєчасної, оперативної і дуже професійної реакції на події, які відбуваються.

Тепер стосовно законопроекту. Я як один із співавторів дякую колегам, які порушили цю тему й ініціювали на докору уряду цей законопроект. Фракція «Батьківщина» підтримуватиме його в першому читанні. Але як колишній міністр з питань житлово-комунального господарства і як людина, яка трохи розуміється в цьому, хочу вас переконати, що він не такий простий, як здається на перший погляд, бо кожна житлово-комунальна послуга має свою природу, свою структуру собівартості, свої правила надання, обрахування, частина послуг індивідуальна, частина комунальна. Коли ми втручаємося в роботу ОСББ або

ЖБК, то треба зрозуміти, що в них немає інших джерел, ніж внески інших членів ОСББ, співвласників. Розумієте?

Тому ми домовилися на засіданні комітету, що дуже ретельно будемо доопрацьовувати цей законопроект до другого читання спільно з фахівцями, профільним міністерством, Асоціацією міст України та іншими компаніями. Ми підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас ще по 1 хвилині – група «Довіра» і фракція «Європейська солідарність». Після цього будемо голосувати.

Лариса Миколаївна Білозір, група «Довіра». Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановні колеги! Шановні українці! У результаті російської окупації і бойових дій 2,5 мільйона українських родин втратили житло. Мільйони людей були змушені покидати свої домівки під обстрілами, вночі, з дітьми на руках. І ось ці люди, які втратили все, що будували роками, отримують платіжки за комунальні послуги та послуги з управління багатоквартирними будинками. У когось пошкоджений чи згорів будинок, але борги продовжують накопичуватися, і поряд з втратою житла з'являється ще одне тавро – боржник. Це абсурд і несправедливо. Ми не маємо права закривати на це очі.

Головна мета цього законопроекту – звільнити людей від внесків до ОСББ, сплати за житло, яке фізично не існує або пошкоджене. Це крок назустріч людям, щоб люди не залишалися сам на сам зі своїми проблемами. Закликаю вас підтримати цей проект закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар, фракція «Європейська солідарність», 1 хвилина. Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Фракція «Європейська солідарність». Шановні колеги, ми будемо підтримувати цей законопроект у першому читанні. Дійсно, маємо докласти зусиль, щоб врегулювати всі питання, які стосуються знищеного повністю або частково зруйнованого житла.

Сьогодні ми розглядали законопроект [№ 13174](#), яким намагаємося врегулювати земельні питання. Але я ще раз нагадую, закон (проект № 11161), який був раніше прийнятий, досі не підписаний Президентом. А там ідеться про компенсацію за зруйноване житло. Тому, приймаючи закони, ми розуміємо, щоб

вони вступили в силу, вони повинні бути підписані, а Кабінет Міністрів в подальшому має підготувати підзаконні акти.

Ще раз, за цей законопроект ми будемо голосувати, але закликаємо підписати закони, які були прийняті раніше, щодо знищеного повністю або частково зруйнованого житла.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо нарахування плати за житлово-комунальні послуги та облік збитків у зв'язку з пошкодженням або знищенням об'єктів нерухомого майна» ([№ 13155](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, далі в нас на розгляді законопроекти в другому читанні. Прошу не розходитися далеко, бо там недовге обговорення, тому будемо досить швидко їх голосувати.

Отже, вашій увазі пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку співробітництва територіальних громад» ([№ 11412](#)).

Ми домовилися розглядати його за таким регламентом: Микола Леонідович Княжицький – 3 хвилини і одна поправка, Дмитро Олександрович Разумков – 5 хвилин. Ви наполягатимете на поправках? Виступ? О'кей. Три хвилини? Добре, 5 хвилин. Потім – Євтушок, 3 хвилини, і Бакунець, 1 хвилина. Усього 10 хвилин. Будь ласка, розраховуйте свій час.

Починаємо розгляд з виступу Миколи Леонідовича Княжицького, потім поставлю поправку на голосування, і далі будемо рухатися.

Будь ласка, Миколо Леонідовичу, вам слово.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Отже, поправка 6 стосується суб'єктів співробітництва територіальних громад. Чинною редакцією закону передбачається, що такими суб'єктами є відповідні місцеві ради, автори законопроекту пропонують уточнення – органи місцевого самоврядування. Нібито несуттєво, але перелік суб'єктів співробітництва розширюється, ними можуть бути і виконавчі ради.

Співробітництво – це не просто меморандум для об'єднання ресурсів. Ми розглядаємо законопроект щодо дотримання законності за актами місцевого самоврядування. Наприклад, в моєму рідному Львові Рахункова палата встановила, що виконавчі органи переймають повноваження рад. Після ухвалення цього законопроекту такі ситуації стануть масовими. Але ключові

питання мають вирішувати саме ради як представницькі органи місцевого самоврядування. Тому я пропоную підтримати поправку 6.

Дякую. Прошу пана Аліксійчука прокоментувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Аліксійчук. Будь ласка, думка комітету.

АЛІКСІЙЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 154, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане Миколо. Ми проконсультувалися, провели дискусії з експертами та асоціаціями, зупинилися на цій редакції, яка, на думку комітету, є кращою.

Крім того, я хотів би наголосити, що цей законопроект дає можливість утворювати співробітництво між громадами з різних куточків України. А це не лише про фінансові можливості для громад, а й про обмін культурною спадщиною, яку наш ворог, росія, знищував не лише в період царської доби, Радянського Союзу, але, на жаль, і під час незалежності України через засилля російської мови, російських пісень, російських книжок і російського телебачення. Героїзація тих, хто в Україні насправді не є героями. Тому це додаткова можливість для повернення української культури в громади на всій території України саме через культурний обмін.

Колеги, прошу лишити поправку в редакції комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 6 авторства Княжицького. Комітетом вона відхилена, але народний депутат Княжицький наполягає на її врахуванні. Прошу голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято.

Поправка лишається відхиленою.

Далі – Дмитро Олександрович, 5 хвилин, потім – колеги по 1 хвилині (*Шум у залі*).

Миколо Леонідовичу, вибачте, так, у вас було 3 хвилини. Після виступу Дмитра Олександровича я ще дам вам 2 хвилини. Добре? Дякую.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Олександр Сергійовичу. Шановні колеги, сьогодні з'явилася інформація, що найближчим часом у зал знову буде внесено законопроект про зміни до Державного бюджету України. Ідеться, мінімум, про 200-250 мільярдів гривень. Скажіть, будь ласка, скільки ми будемо наступати на одні й ті самі граблі? Коли приймався бюджет у цьому залі, я і мої колеги з об'єднання «Розумна політика», інші народні депутати і від більшості, і від інших фракцій казали, що він

незбалансований, що немає достатньої кількості грошей для забезпечення потреб армії. Представники Міністерства фінансів, Кабінету Міністрів, Міністерства оборони стояли на цій трибуні, сиділи в тій ложі і казали, що все є. Минулого року ми вперлися в стіну, коли настала осінь, 1 вересня. Цього разу вже в травні не вистачає грошей. Міністерство фінансів каже, що знає, де брати кошти, в них все пороховано. Сьогодні на засіданні бюджетного комітету були міністр фінансів, заступники, і я запитав: на скільки після підняття податків збільшилися надходження до державного бюджету? Нормальної відповіді немає. Пообіцяли дати інформацію додатково. За моїми оцінками, те, що ми обраховували, – близько 10 мільярдів гривень. Це з 1 грудня до 31 грудня, бо все інше перейшло на наступний рік. А мало бути 58-59 мільярдів гривень. Тобто воно не працювало так, як було закладено.

На мої запитання до міністра фінансів про те, що у 2024 році перевиконання бюджету за їх обрахунками становить 42 мільярди гривень, на 103 мільярди більше вийняли із бізнесу, переплата податків була на 103 мільярди. Тобто це набагато більше, ніж зібрали з ринку.

Скажіть, будь ласка, коли уряд надаватиме до парламенту документи, які працюватимуть на інтереси держави? Тому що вам знову принесуть документ, скажуть, що це дуже важливо, і ви будете вимушені за це голосувати, а завтра вас розпинатимуть на ваших округах ваші виборці. Це буде ваша відповідальність. Уряд скаже, це дурні депутати проголосували, не знають за що голосували. Вибачте, без образ, знову вам це «надінуть» на голову, а не цьому уряду.

Сьогодні я ставив міністру фінансів й інші запитання. Тут, у залі, ми пропонували, щоб у державному бюджеті був окремий фонд для 5 відсотків військового збору, щоб усі розуміли, що зібрали стільки-то грошей і спрямували на армію. Ви не підтримали наші поправки, сказали, що нехай цим займається уряд. Скільки минуло місяців? Голосували в жовтні, зараз у нас травень. Досі цього фонду немає, міністр фінансів сьогодні на засіданні комітету сказав, що й не буде, тому що він проти. Парламент сказав треба зробити, а Міністерство фінансів разом з урядом проти, тому що так зручно, бо набагато легше «залити» всі кошти в один котел і потім із нього черпати, розкидуючи гроші на «Вовину тисячу», на телемарафон – 1,5 мільярда гривень, на Офіс Президента – 1,5 мільярда гривень і таке інше.

Сьогодні ви голосували в першому читанні за так звану мінеральну угоду. Скажіть, будь ласка, хтось із вас знає, скільки грошей має з'явитися в тому фонді? Міністерство фінансів порахувало: якби така угода існувала з 2019 року до 2025 року, фонд назбирав би аж 71 мільйон доларів. Я називаю цифри в доларах, так легше порахувати. Тобто помісячне наповнення фонду становить 1 мільйон доларів. Ви, ті, хто прийшов із бізнесу, а ті, хто не з бізнесу, думаю, вже теж непогано розбирається у фінансах, скажіть, будь ласка, чи можна запустити будь-який проект за 1 мільйон доларів в місяць на рівні видобутку або запуску таких важливих питань, як спільна робота з партнерами? Наскільки це

реалістично? Чи не закладаємо ми міну, яка підриватиме стратегічні відносини, в тому числі зі Сполученими Штатами Америки? Вони завтра на це подивляться і зрозуміють, що це виглядає так, наче їх намагаються «кинути», вибачте, за непарламентський вислів. Ми брешемо українському народу, брешемо нашим партнерам. Так довго Україна не витримає і не проїде. Давайте змінювати підходи, а разом з ними й уряд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Леонідович Княжицький, 2 хвилини, потім – Євтушок, Бакунець.

Прошу запросити народних депутатів до залу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановні колеги, Законом «Про співробітництво територіальних громад» передбачається певна процедура ініціювання та укладення договору про співробітництво. Що ми пропонуємо цим проектом, який є технічним і загалом позитивним? Ми продовжуємо вбивати місцеве самоврядування і демократію, повністю нівелюємо ради, забираємо у спроможних рад механізм участі в укладанні договорів про співробітництво, бо, скасовуючи процедуру на час дії воєнного стану і шість місяців після нього, проектом не пропонується жодної іншої процедури.

Що маємо на практиці? Міські голови самостійно будуть вирішувати питання щодо співробітництва в питаннях підтримки сектору безпеки та оборони, ліквідації наслідків збройної агресії, реабілітації військових, забезпечення прав ВПО. Пропонується усунути місцеві ради від прийняття рішень, забрати контроль за прийняттям рішень місцевими головами. Це насправді просто забезпечення додаткового піару для чинних міських голів та усунення спроможних рад від прийняття рішень. Так, в нас є регіони, де ради неспроможні, і це можна було б в той чи інший спосіб передбачити в проекті. Натомість тут цього немає. Ми не повинні обмежувати ради в здійсненні їхньої представницької функції, якщо вони є неспроможними. Президент може ввести там військову адміністрацію, але не потрібно руйнувати місцеве самоврядування.

Ми підтримуємо цей законопроект у частині скорочення термінів і строків прийняття рішень, бо маємо воєнну ситуацію, але з точки зору обмеження повноважень органів місцевого самоврядування, рад щодо прийняття рішень – це абсолютно шкідлива ініціатива. Те саме стосується і поправки 46, в якій ідеться про ситуацію техногенного і природного характеру.

Скорочувати строки можна, усувати ради від контролю за діяльністю міських голів заради їхнього піару – не потрібно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Євтушок. Одна хвилина, три? Будь ласка, 3 хвилини.

ЄВТУШОК С.М. Дякую, Олександрє Сергійовичу. Фракція «Батьківщина». Колеги, коли країна може нормально розвиватися, в тому числі й економічно? Коли всі інститути влади нормально працюють, коли працює система балансів, яка контролює ту чи іншу ланку.

Я зараз говоритиму не про наш парламент, хоча є питання, особливо в частині контрольних функцій, про уряд, а про інститут народовладдя, місцеве самоврядування, покликане здійснювати управління в низових ланках. І, якщо ми руйнуємо цей інститут через такі законопроекти, як, наприклад, законопроект № 13150, який ми сьогодні розглядали, яким надається право адміністраціям, людям з політичним присмаком та ознаками зупиняти рішення органів місцевого самоврядування, то це точно не баланс, точно не добра робота цього інституту.

Якщо говорити про проект закону № 11412, треба сказати, що місцеві органи влади, будь-яка громада стають суб'єктами співробітництва лише тоді, коли приймається рішення на відповідній сесії сільської, селищної, міської ради. Що можуть у співробітництві вирішувати органи місцевого самоврядування? Будь-що: спільні проекти щодо фінансування комунальних установ, реабілітації людей, у тому числі військових, дітей, фінансування різних проектів закладів охорони здоров'я.

Тому, шановні колеги, оскільки ми сьогодні дали зелене світло для підготовки до другого читання законопроекту № 13150, маємо згуртуватися і в другому читанні за жодних обставин, у кращому випадку, не підтримувати його, у гіршому – Президент має накласти на нього вето. Законопроект № 11412, який стосується співробітництва громад, ми повинні підтримати, дати можливість громадам укладати договори на основі викликів і проблем, які виникають в органів місцевого самоврядування.

Фракція «Батьківщина» підтримуватиме даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Андрійович Бакунець, 1 хвилина, потім – 1 хвилина для відповіді комітету, і будемо голосувати.

Павле Андрійовичу, ви з місця, так?

БАКУНЕЦЬ П.А. Так, пане головуєчий. Я як колишній міський голова і співавтор законопроекту щодо розвитку співробітництва територіальних громад закликаю підтримати його, дати можливість громадам працювати.

Ще раз хочу сказати, що місцеве самоврядування сьогодні і завжди є основою кожної держави, бо саме воно найближче до людей. Тому прошу не підтримувати в другому читанні те, за що ви сьогодні проголосували в першому читанні щодо нагляду за місцевим самоврядуванням. Повірте, ніхто нічого не розікрав. Місцевому самоврядуванню потрібно допомагати, а не заважати. Натомість сьогодні парламент зробив крок, щоб заважати місцевому

самоврядуванню. Закликаю не робити наступного кроку, дати можливість органам місцевого самоврядування працювати і розвиватися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Аліксійчук, відповідь від комітету, 1 хвилина.

Запросіть, будь ласка, депутатів до залу. Займіть свої місця, після цього будемо переходити до голосування.

АЛІКСІЙЧУК О.В. Колеги, усі фракції і групи сказали, що законопроект № 11412 дійсно про громади і для громад. Це той інструмент, який дасть можливість громадам швидше утворювати співробітництва, дозволяється, в разі утворення співробітництва, започатковувати фінансування проектів не з наступного періоду, а в діючому бюджетному періоді. Якщо у проекті співробітництва беруть участь три і більше громад, але за якихось обставин одна із громад припиняє участь у проекті, процес не зупиняється, рухається далі.

Також пропонується до вже існуючих співробітництв долучатися іншим громадам. А найголовніше, моніторинг співробітництва дає можливість центральним органам виконавчої влади стимулювати з державного бюджету ті успішні кейси співробітництва, які є в нашій країні.

Колеги, прохання підтримати. Даємо 300 голосів плюс!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до голосування. Займіть, будь ласка, свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку співробітництва територіальних громад» ([№ 11412](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 260.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення зміни до статті 206 Кримінального кодексу України щодо усунення термінологічних неузгодженостей» ([№ 11203](#)).

Тут без виступів. Наскільки я розумію, переходимо до голосування, так?

Тоді ставлю на голосування пропозицію про прийняття в другому читанні та в цілому з необхідними техніко... *(Шум у залі)*.

А, вибачте, Гончаренко Олексій Олексійович, 2 хвилини.

Олексію Олексійовичу, ви з трибуни? Будь ласка, 2 хвилини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі, ми обговорюємо Кримінальний кодекс, і тут одразу виникає запитання: а де Микола Тищенко? А Микола кудись зник. Ми всі побачили, що його відпустили, тепер в нього тільки нічний арешт, а не цілодобовий, і він може почати ходити на роботу. Але на роботі Миколи немає, притому, що він активний, ми слідкуємо за його соцмережами, де він пише: «Не можна паркуватися на місцях для інвалідів. Як вам не соромно?». Я так розумію, хтось на його місці припаркувався, не знаю. Загалом, він бореться від усього серця, але чомусь його немає у Верховній Раді.

Ви знаєте, пригадується: Арахамія тут, Подоляк майже тут, всі тут, немає Миколи Тищенка, ще Куницького, Одарченка та інших діячів. До речі, як там Куницький? Вже скоро рік, як він кудись поїхав. Може, «кругосветное» вже зробив. Знаєте, це Магеллан сучасності, навколо всього світу об'їхав. Але повторюся: де Микола Тищенко? Упевнений, Микола дивиться трансляцію, бо він не може, його серце з нами.

Миколо, приходь, будь ласка! Ми чекаємо на тебе у Верховній Раді України, тут твоє робоче місце. Не забувай про Верховну Раду. Так сталося, правда, ніхто не знає як, але сталося, тобі кияни дали право представляти тут їх інтереси. То приходь, будь ласка, працуй, тут потрібен твій голос, твій розум, твоє натхнення, твоя гідність – усе те, чим ти такий багатий. Миколо, чекаємо тебе!

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, бійтеся своїх мрій, вони можуть збутися (*Шум у залі*). Бачите, вже одна мрія збулася: я вже в залі. До кінця засідання, може, і Микола Миколайович прийде.

Шановні колеги, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до статті 206 Кримінального кодексу України щодо усунення термінологічних неузгодженостей» (№ 11203) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до статті 16-1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо призначення та отримання утриманнями загиблого військового одноразової грошової допомоги» ([№ 13129](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 13129 до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 274.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 233.

Рішення прийнято.

Для доповіді від комітету для представлення законопроекту на трибуну запрошується голова Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Завітневич Олександр Михайлович.

Олександр Михайловичу, у вас до 4 хвилин, але в кінці озвучте рішення комітету. Будь ласка.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановна президіє! Відповідно до доручення Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 8 травня 2025 року розглянув проект Закону «Про внесення змін до статті 16-1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо призначення та отримання утриманнями загиблого військового одноразової грошової допомоги» (№ 13129) від 21 березня 2025 року, поданий народним депутатом України Олександром Ковальовим.

Метою законопроекту є уточнення положення статті 16¹ Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» для забезпечення реалізації утриманнями загиблого військовослужбовця права на призначення та отримання одноразової грошової допомоги.

Комітет рекомендує Верховній Раді України включити законопроект № 13129 до порядку денного тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання, за результатами розгляду у першому читанні прийняти його за основу, доручивши комітету доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи, та внести на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

Прошу підтримати, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Михайловичу.

Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього проекту закону: два – за, два – проти.

Від фракції «Європейська солідарність» Бондар Михайло Леонтійович.

Артуре Володимировичу, я правильно розумію?

БОНДАР М.Л. Ні, прошу передати слово Ірині Фріз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Ірино Василівно, вам слово.

ФРІЗ І.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Дякую, пане Голово. Шановні колеги! Шановна президіє! Шановні члени Погоджувальної ради! У мене прохання розпочинати пленарні засідання Верховної Ради України з розгляду пріоритезованих законопроектів, спрямованих на захист прав військовослужбовців та членів їх родин. Дуже добре, що сьогодні ми дійшли до розгляду законопроекту № 13129, але величезне прохання, і члени Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки вже зверталися до вас, шановна президіє, з тим, щоб під час формування порядку денного в пріоритеті були законопроекти саме щодо захисту прав військовослужбовців.

Отже, проект закону № 13129 спрямований на встановлення справедливості. Це нібито редакційна поправка, але, за великим рахунком, саме через те, що чинне законодавство не має чіткого формулювання щодо захисту прав утриманців військовослужбовців, вони позбавлені права на отримання одноразової грошової допомоги у разі їхньої загибелі.

З огляду на це, ми підтримуємо законопроект у тій редакції, в якій він поданий до першого читання, з обов'язковим його доопрацюванням та уточненням до другого читання. Ще раз підкреслюю, він спрямований, по-перше, на справедливість, по-друге, не потребує додаткових видатків з бюджету, а отже має право на існування, щоб усі утриманці наших військовослужбовців мали право на отримання допомоги від держави у разі їхньої загибелі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від фракції «Голос» до слова запрошується Осадчук Андрій Петрович.

ОСАДЧУК А.П., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Прошу передати слово Соломії Бобровській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Бобровська. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановні колеги! Перед тим, як перейти до обговорення законопроекту, хочу сказати про таке. Думаю, багатьох із вас сколихнула новина крайніх вихідних – так званий корупційний скандал в Національній гвардії – обшуки в командувача і його заступника. Дуже неприємна історія з НАБУ, відсторонення від посади і таке

інше. Хочу зауважити, замовлення таких речей, що вже не вперше, коли в людини, яка на посаді, дуже ганебно проводяться обшуки, які наразі виглядають поки безпідставними, за неї вступаються цілі бригади, командири бригад, корпуси і таке інше, виглядає абсолютно дивно. Більше того, відбувається дискредитація самих військовослужбовців і командувачів, яких призначають на посади військового керівництва, командування, Президент України. Це нашттовхує на дуже нехороші речі. Хочеться, щоб, крім цивільних п'яти-шести менеджерів, ми не зводилися до п'яти-шести генералів, і структуру тримало військове командування чітко, субординовано, структурно, без цивільних, вибачте, срачів і дискусій про ці обшуки і де вони відбуваються. Питання в тому, наскільки вони законні і що хотіли знайти, тим паче з дивними запитаннями саме до Півненка, який користується репутацією серед підлеглих.

Щодо законопроектів. Фракція «Голос» також просить, щоб у вівторок, коли починається пленарний тиждень, в пріоритет ставилися законопроекти щодо сил безпеки і оборони, а не в четвер, після обіду чи ввечері, збирали голоси для потрібних законопроектів.

Цей законопроект підтримуємо у першому читанні. Голосуємо за.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Віталійович Кальченко від фракції «Слуга народу». Будь ласка.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Федору Володимировичу Веніславському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федір Володимирович Веніславський. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Законопроект, який ми сьогодні розглядаємо, за великим рахунком, носить своєрідне технічне значення і має на меті уточнити відповідно до Закону «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» перелік осіб, які перебували на утриманні військовослужбовця, який загинув під час виконання своїх службових обов'язків. Статтею 16¹ Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» передбачено, що до членів сім'ї, які мають право на отримання одноразової грошової виплати у разі загибелі військовослужбовця, крім батьків, дітей, дружини, належать і утриманці загиблого військовослужбовця.

Разом з тим в процесі правозастосування статті 16¹, зокрема судового правозастосування, виникли дискусії і спори. У висновку постанови Верховного Суду України надається уточнення, що право на отримання грошової виплати мають лише ті утриманці, які вважаються членами сім'ї, що мають право на пенсію у разі втрати годувальника відповідно до Закону «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб». Тому цей законопроект має на меті уточнити, що право на грошову виплату має лише ця конкретна категорія осіб, щоб уникнути будь-яких дискусій і спорів за ту чи іншу частку грошового утримання.

Прошу підтримати даний проект закону. Комітет його схвалив. Він має досить важливе значення для осіб, які мають право на отримання такої грошової виплати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І завершальний виступ. Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка.

Ви передаєте слово Івану Івановичу Крульку, так? Колеги, після цього будемо голосувати.

Будь ласка, Іване Івановичу, вам слово.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Безумовно, «Батьківщина» голосуватиме за цей законопроект, який спрямований на соціальний захист осіб, які були утриманцями загиблого, на забезпечення їх правом на отримання грошової допомоги у зв'язку з втратою годувальника. Хочу сказати, нам треба робити і включати всі можливості парламентського контролю, щоб сім'ї наших загиблих отримували грошову компенсацію у зв'язку з втратою найдорожчих людей, які віддали своє життя, захищаючи Батьківщину від російської агресії.

Хотів би сказати, що нам не треба забувати, і це маємо врахувати до другого читання, щоб сім'ї загиблих військовослужбовців, які є добровольцями, також могли отримувати одноразову грошову допомогу. Вважаю, таку поправку фракція «Батьківщина» обов'язково подасть до другого читання. Прошу колег з усіх фракцій підтримати це на засіданні профільного комітету, потім у залі засідань, щоб наші військовослужбовці, які сьогодні воюють, знали, що український парламент завжди стоятиме на захисті справедливості і захищатиме їхні родини.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього проекту закону. Переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 16-1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо призначення та отримання утриманнями загиблого військового одноразової грошової допомоги» ([№ 13129](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 284.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про санкції» щодо застосування санкцій до суден, повітряних суден» ([№ 13020](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 13020 до порядку денного сесії.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова автора проекту закону народну депутатку України Сірко Юлію Леонідівну.

Будь ласка, Юліє Леонідівно.

СІРКО Ю.Л. Фракція «Голос». Шановні колеги, вашій увазі хочу представити законопроект про накладення санкцій на судна та повітряні судна російської федерації. Мета цього законопроекту одна – унеможливити надходження до бюджету російської федерації доходів від продажу нафти, її перевезення по всьому світу. Чим дорожча і складніша буде логістика, тим менше вони продаватимуть свою нафту, вивозитимуть військових, перевозитимуть зброю і швидше закінчиться війна, тому що росія воює тільки тоді, коли може дорого продавати свою нафту, щоб фінансувати свій військовий сектор.

Шановні колеги, російська федерація створила величезний тіньовий флот, найбільший у світі. На жаль, він дуже старий, але функціонує. Ним вони вивозять 70 відсотків своїх ресурсів. На його створення росія витратила 10 мільярдів доларів. Деякі країни продовжують приймати ресурси російської федерації і щедро оплачувати їх, підтримуючи таким чином війну проти України.

На жаль, ті механізми санкцій, які закладені в чинному законі, не дозволяють санкціонувати судна або повітряні судна, задіяні в протиправній діяльності проти національної безпеки України. Дозволяється накладати санкції тільки на юридичні чи фізичні особи, які в той самий день після накладення санкцій перепродають судна іншим юридичним чи фізичним особам і санкції не діють. Єдина країна, яка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. На жаль, 2 хвилини збігли.

До слова запрошується голова підкомітету Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Федір Володимирович Веніславський. Я перепрошую, Олександр Михайлович, так? Добре.

Олександр Михайлович Завітневич. Будь ласка.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М. Шановні колеги! Шановна президіє! Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 8 травня 2025 року розглянув проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про санкції» щодо застосування санкцій до суден, повітряних суден» (№ 13020), поданий народним депутатом України Сірко Юлією та іншими народними депутатами України.

За результатами обговорення комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України включити проект до порядку денного тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання і за результатами розгляду законопроекту в першому читанні прийняти за основу, доручивши комітету доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи та внести його на розгляд Верховної Ради України в другому читанні.

Шановні колеги, прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього проекту закону.

Від фракції «Слуга народу» Чорний Дмитро Сергійович. Прошу.

ЧОРНИЙ Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 34, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Єгору Чернєву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єгор Чернєв. Будь ласка.

ЧЕРНЄВ Є.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні

колеги! Шановна президіє! Цим законопроектом усуваються прогалини, які існують в нашому законодавстві щодо посилення санкційного тиску проти держави-агресора та її тіньового флоту. Сьогодні цей тіньовий флот є основним інструментом фінансування війни в Україні, до того ще й створює екологічні загрози, знищує судноплавство по всьому світу

Водночас в нашому законодавстві важелі впливу є тільки на фізичних та юридичних осіб, а щодо повітряних суден чи торговельних суден у нас немає важелів впливу чи санкційної політики. Запропонованим законопроектом ця прогалина усувається, щоб можна було в повній мірі здійснювати санкційний тиск на російську федерацію. Його норми мають полегшити виявлення тіньових суден противника, їх відстеження та вжиття щодо них необхідних заходів.

Прошу підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Михайлу Бондарю, фракція «Європейська солідарність».

БОНДАР М.Л. Дякую. Прошу передати слово Степану Кубіву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Іванович Кубів. Будь ласка.

КУБІВ С.І. Шановний пане Голово, шановна президіє, народні депутати! Цей законопроект необхідний, дійсно стимулює і поглиблює вплив санкцій на неотримання російською федерацією коштів за нафтопродукти та інші вантажі. Ми удосконалюємо чинне санкційне законодавство, яким передбачається накладення санкцій на морські та повітряні судна, причетні до російського тіньового транспортування нафти та інших продуктів.

Разом з тим хочу сказати, що відповідну інформацію про застосування санкцій пропонується вносити до державного реєстру, але тут виникає питання щодо опису механізму легалізації отримання інформації. Сумнівним є наділення розвідувальних органів додатковими обов'язками, які не узгоджуються з ключовим закладанням та специфікою накладених міжнародних санкцій на морські та повітряні судна. Сама по собі розвідувальна інформація не може бути підставою для накладання санкцій. І ми говоримо про виключення розвідувальних органів в даному процесі.

Важливим є те, що інформацію про застосування санкцій пропонується вносити через державний реєстр за певною процедурою. На спільному засіданні законодавці та представники Служби безпеки України погодили, яким чином, в якій структурі, який тип і за яким номером будемо узгоджувати дану позицію.

І насамкінець. Предмет регулювання законопроекту ширший, оскільки пропонується внести зміни до інших законів, зокрема до Закону «Про Службу безпеки України».

Дякую. Ми будемо підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від групи «Відновлення України» Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 211, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Тіньовий флот росії на сьогодні є основним джерелом транспортування нафти. Це значний матеріальний ресурс країни-агресора для продовження кривавої війни в Україні, і з цим треба боротися. Україна повинна бути в авангарді цієї боротьби і всього цього процесу.

Основна мета законопроекту полягає в розширенні можливості накладення санкцій на судна, повітряні судна, які використовуються для тіньового транспортування нафти, нафтопродуктів, зброї та інших військових вантажів. У сучасних умовах такі заходи є критично необхідними. Це інструмент, що допомагає перекрити фінансові потоки країни-агресора, послаблює економіку ворога.

Депутатська група «Відновлення України» підтримуватиме цей проект закону. Прошу всіх долучитися до пришвидшення перемоги.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Мамка Григорій Миколайович, потім – Івченко Вадим Євгенович, Соломія Бобровська по 1 хвилині, і голосуємо.

Будь ласка, Григорію Миколайовичу.

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, законопроект дійсно хороший, його треба голосувати і підтримати в першому читанні. Але є два аспекти. Перше. Може, годі гратися з цими санкціями, давайте щось зробимо, щоб воно вже точно працювало.

І друге. Що таке «факт використання суден»? У рамках чого він буде встановлюватися? Знову рапорт співробітника СБУ? Ну, слухайте, дійсно гарні законопроекти, їх треба удосконалювати, але розумно, щоб механізм працював.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Григорію Миколайовичу.

Івченко Вадим Євгенович, потім – Соломія Бобровська, і голосуємо.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, 10 мільярдів доларів.

Саме стільки витратила росія на тіньовий флот, який задіяний у перевезенні найманців, амуніції, зброї, щоб воювати проти України на території України. Дуже важливий законопроект, норми якого спрямовані на перегляд застосування всіх санкцій до російських суден, літаків та внесення до реєстру їх унікальних реєстраційних номерів, що унеможливить перепродавати і змінювати документи. Я вже не кажу про те, як вони переливають нафту, в Африці змінюють документи, вішають інші прапори і далі рухаються.

Законопроект важливий, давайте підтримаємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Бобровська. Будь ласка, і будемо голосувати.

БОБРОВСЬКА С.А. Шановні колеги, ви добре знаєте, що море крутить економікою, тіньовий флот покриває її на 80-85 відсотків. За попередніми оцінками, шляхом тіньового флоту у 2025 році від продажу нафти за поточних обмежень цін на нафту доходи росії можуть сягнути 135 мільярдів доларів. Щоб ви розуміли, оборонний бюджет російської федерації на 2025 рік очікується на рівні 175,5 мільярда доларів. Тобто вся нафта, яка постачається тіньовим флотом, покриває майже весь оборонний бюджет російської федерації.

Думаю, ми задавнили історію з санкціями, це мало бути системною політикою нашої держави у березні-квітні 2022 року. Час це виправити, імплементувати, але цього мало. Окрім внесення пропозицій до законопроекту під час його доопрацювання до другого читання, мають бути наступні кроки від Міністерства закордонних справ – працювати в цьому напрямі з усіма країнами-партнерами, які готові боротися з тіньовим флотом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення законопроекту, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію, про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про санкції» щодо застосування санкцій до суден, повітряних суден» ([№ 13020](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Наступне питання – проект Постанови «Про відзначення 600-річчя з'їзду монархів держав Європи у Луцьку» ([№ 13147](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 220.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова першого заступника голови Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Констанкевич Ірину Мирославівну.

Будь ласка, Ірино Мирославівно.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець). Шановні колеги, вашій увазі пропонується проект постанови про історичні події, які відбувалися в добу середньовіччя, про Україну в Європі, про Україну у середньовічній історії і про те, що ми дійсно були, є і будемо в європейському контексті. Вже тоді, у XV столітті, в Україні відбувалися важливі події дипломатичного характеру, розглядалися питання про захист Європи від османської навали. Сьогодні проектом постанови пропонується організувати у Луцьку низку заходів, на яких обговорюватимуться питання щодо українського православ'я, високої політики, майбутнього Європи.

Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики на своєму засіданні 23 квітня 2025 року розглянув проект Постанови «Про відзначення 600-річчя з'їзду монархів держав Європи у Луцьку», метою якого є відзначення у 2029 році на загальнодержавному рівні річниці такої історичної події, як масштабний з'їзд монархів держав Європи, створення належних умов для відповідної організаційної підготовки.

Відзначення ювілею цієї вагомий події відбуватиметься у річниці євроінтеграційних процесів нашої держави, сприятиме збереженню, розвитку та подальшому налагодженню партнерських стосунків України з державами – членами Європейського Союзу, на символічному рівні свідчитиме про те, що Україна була, є і буде частиною європейської цивілізації.

Відзначення на загальнодержавному рівні 600-річчя такої історичної події, як перший з'їзд монархів держав Європи, є важливою складовою державної політики національної пам'яті, може виступати консолідуючим чинником для українського суспільства.

За результатами розгляду на своєму засіданні комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Постанови «Про відзначення 600-річчя з'їзду монархів держав Європи у Луцьку» (№ 13147) прийняти за основу та в цілому. Прошу підтримати і голосувати за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього проекту постанови: два – за, два – проти.

Замість Сушка виступатиме Кравчук Євгенія. Я правильно розумію? Будь ласка.

КРАВЧУК Є.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, дуже символічний проект постанови, який я закликаю підтримати. Ми крок за кроком наближаємося до Європейського Союзу, повертаємо національну пам'ять про ті історичні моменти, які нагадують, що ми завжди були частиною Європи.

Трохи екскурсу. У січні 1429 року в місті Луцьку, відомому Луцькому замку, відбувся аналогічний середньовічний євросаміт. На той час Луцьк став центром політичних процесів Європи. З ініціативи литовського князя Вітовта до Луцька з'їхалися найвпливовіші монархи того часу: королі Угорщини, Польщі, Данії, посланці Священної Римської імперії, Ватикану і Тевтонського ордена. В організації важливу роль відігравали й українські князівські шляхетні роди Острозькі, Збаразькі та інші. На середньовічному євросаміті обговорювали все – від безпеки до геополітики.

У 2029 році будемо відзначати 600-річчя історичної події. Попереду у нас велика підготовка до неї. Проектом постанови пропонується створити умови для організаційної підготовки, зокрема утворення організаційного комітету. Сподіваємося, що будуть співпраця з Європейським Союзом, Єврокомісією, будуть гранти на реставрацію Луцького замку, масштабна просвітницька кампанія, тематичні виставки, лекції і таке інше.

Дуже хочу і бажаю всім нам, щоб у 2029 році до Луцька на цей великий з'їзд з'їхалися лідери Європи, європейського континенту, і він вже пройшов у межах Європейського Союзу.

Дякую. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова Хлапука Максима Миколайовича, фракція «Голос». Будь ласка.

ХЛАПУК М.М. Прошу передати слово Соломії Бобровській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Бобровська. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А. Фракція «Голос». Мені за честь сьогодні виступати з теми цього проекту постанови. Навіть мурахи по тілу. Лише уявіть собі, що 600 років тому у південній столиці Великого князівства Литовського, Руського, Жемантійського, місті Луцьку, Лучеську, відбувся з'їзд, якого напевно не бачили до 1949 року, до заснування Північноатлантичного альянсу. На теренах Великої Волині, у місті Луцьку, принципіві і ключові монархи, починаючи від балтійських та східних країн, закінчуючи середземноморськими та Римською імперією, говорять про оборонний союз, оборонну унію, про релігію, ставлячи православ'я і католицизм в один ряд, і що важливо, припиняються різні

«разборки», бойні і таке інше. Князь Вітовт, маючи шанс на корону, приймає всіх запрошених у Луцьку, на українських землях.

Євгенія сказала, 2029 рік ми зустрінемо, дасть Бог, вже в Європейському Союзі. Мені дуже хочеться, щоб північноатлантичний безпековий союз був на теренах України, повернувся туди, звідки починався, – до Великої Волині і народів, які принципово стояли і були щитом безпеки для Східної Європи. Саме тому нам треба чітко і міцно тримати послідовну лінію з нашими литовськими, латвійськими, естонськими, фінськими нордичними друзями, повертатися назад із справдешньої історії.

Я вважаю, ми маємо пишатися корінням, яке маємо. Дуже тішуся, що коріння моєї землі – це князі Острозькі, князь Любарт, всі ті, хто тоді творив велику історію великої України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Княжицький Микола, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я не буду фокусуватися на переказі самого з'їзду, лише скажу, що у зустрічі взяли участь королі чеський, німецький та угорський, імператор Священної Римської імперії Сигізмунд Люксембурзький, король польський Владислав II Ягайло, король данський, шведський та норвезький Ерік, а організатором з'їзду був великий князь литовський Вітовт, який згодом став королем. Чому нам важливо пам'ятати про цю подію, якій вже 600 років?

Перше. Маємо ще раз підкреслити, що ми є в Європі, а в контексті російської агресії наша інтеграція до європейських політичних і оборонних структур є вкрай важливою.

Друге. Як тоді, 600 років тому, Україна стояла перед загрозою, так і сьогодні ми маємо загрозу від імперії. Тоді це була Османська імперія, з якою європейські держави і народи боролися століттями. Сьогодні Туреччина – член НАТО, дуже часто наш союзник, є кандидатом на вступ до Європейського Союзу. Зараз екзистенційною загрозою для України і всієї Європи є російська федерація, яка з приходом до влади путіна відкрито виступила за відновлення імперії. Переважна більшість європейців вже усвідомила, що перемога України під час нинішньої війни – це передумова збереження і Європейського Союзу, і європейської єдності.

Третє. Підготовку до відзначення 600-річчя з'їзду монархів у Луцьку нам потрібно використати для вивчення і представлення широкому загалу історичних, інтелектуальних і політичних традицій присутності України в Європі. Ми в Європі були, є і залишаємося. Українські політики, інтелектуали дуже часто про це говорили, і нам важливо не припуститися помилки 1919 року, коли європейці відмовили у визнанні незалежності Української Народної Республіки. У міжвоєнний період народився так званий Пан'європейський рух, в якому українські інтелектуали теж брали участь, про що ми, на жаль, забуваємо. Ще раз говоримо, що Україна – це Європа, а Європа – це Україна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арешонков Володимир Юрійович. Будь ласка.
Шановні колеги, після цього будемо голосувати.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Зараз я хочу звернутися до всіх присутніх у залі засідань з проханням підтримати даний проект постанови. Я дещо стривожений, бо бачу, що частина депутатів, у тому числі «патріотів», які дуже люблять в День вишиванки сфотографуватися, зняти відосик про свій патріотизм і любов до Батьківщини, наразі випарилися із залу. Але переконаний, нам вистачить розуму, інтелекту і свідомості, щоб підтримати головну ідею, закладену в цей проект постанови. Питання не в тому, щоб знайти кошти на відновлення Луцького замку. Ми всі переконані, що треба відремонтувати і відреставрувати всі історичні пам'ятки України. Сьогодні питання в історичній пам'яті і розумінні важливості того, що відбулося 600 років тому. Якщо ми говоримо про наше бажання бути потужною, сильною державою в центрі Європи з усіма культурними, духовними традиціями, давайте згадаємо те, що відбулося 600 років тому, і нехай це буде кроком у майбутнє. Голосуємо за!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!
Ще Іван Іванович Крулько, і після цього голосуємо.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Безперечно, ми проголосуємо за цей проект постанови, який має не тільки символічне значення, бо Україна – це Європа, і вона була не десь на задвірках Європи, а в центрі прийняття найважливіших політичних рішень тогочасного середньовічного світу. Тому це є ще одним нагадуванням про те, що наша держава, хоча й перебувала на той час у складі інших князівств або інших держав, але зберегла свою самобутність та ідентичність.

Також цей проект ще й про те, щоб прекрасне місто Луцьк отримало нове дихання, мало можливість провести реставрацію замку, провести необхідні роботи навколо нього, щоб чудовий Луцький замок був окрасою великої культурної спадщини України і нагадуванням про те, що місце України в Європейському Союзі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього проекту постанови. Переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про відзначення 600-річчя з'їзду монархів держав Європи у Луцьку» ([№ 13147](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо правового регулювання письмового провадження та вчинення окремих процесуальних дій» ([№ 13178](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 13178 до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 199.

Рішення не прийнято.

Законопроект не включений до порядку денного сесії. Відповідно розглядати ми його не можемо.

Шановні колеги, і завершальний на сьогодні проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо цифровізації виконавчого провадження» ([№ 9363](#)).

За інформацією, яка в мене є, сьогодні розглянемо поправки від депутатів фракції «Батьківщина», на врахуванні яких вони наполягають, а поправки на підтвердження і прийняття проекту закону в цілому будемо голосувати завтра.

Я так розумію, виступатиме Юлія Володимирівна. Виступ – 5 хвилин і три поправки на врахування.

Будь ласка, Юліє Володимирівно.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

Ви хочете на трибуну? Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Дорогі друзі, сьогодні я починала пленарний день з законопроекту № 9363 і наразі ним і закінчуватиму. Дорогі друзі, я знаю, мало хто в цьому залі читає законопроекти. Але цей проект закону ви зобов'язані прочитати, бо він стосується кожного із вас, ваших бізнесів, стосується кожної людини в Україні. Прошу зосередити свою увагу на цьому проекті закону, поставитися до нього серйозно, бо, проголосувавши за це, ви можете змінити життя мільйонів людей в нашій державі на гірше.

Про що даний проект закону? Ідеться про Єдиний реєстр боржників, до якого вносяться відомості про осіб, у яких є хоча б мінімальний борг перед державою, банками і таке інше.

Дорогі друзі, цим законопроектом змінюється ключова річ – до реєстру боржників можуть бути внесені відомості про осіб, підприємства без судового рішення. Це перше і головне.

Друге, дуже важливе. Цим законопроектом пропонується у разі внесення до реєстру боржників відомостей про осіб або підприємства змінити порядок здійснення нотаріальних послуг, і тоді жоден нотаріус не матиме права оформити продаж, заставу, зробити будь-що з нерухомим, рухомим майном, землею. Тобто кожна людина може втратити можливість розпоряджатися своїм майном, своїми автомобілями, своєю землею. За що ви прирікаєте людей на такий треш? Це треш!

Хто може внести до реєстру боржників відомості про осіб або підприємства? За рішенням суду вносить сам виконавець. Але, якщо немає рішення суду, можуть це робити податкова, ТЦК, прикордонники, підрозділи Національної поліції. Що ми робимо? Без рішення суду будь-яким приписом, наказом, вносять до реєстру боржників відомості про людей або підприємства, після чого вони автоматично не мають права розпоряджатися жодним своїм майном.

Але є ще й інша історія. Якщо людина заборгувала за житлово-комунальні послуги, одразу прийняття судових рішень, щоб у людини все забрати, і цей процес поставлений на потік. Досі з людини просто стягували борги, а тепер зовсім інша історія – як тільки судові рішення, одразу внесення відомостей до реєстру боржників, і людина більше не зможе розпоряджатися своїм майном, у тому числі автомобілем, землею. Я не можу зрозуміти, чим українці провинилися перед цим парламентом і урядом, бо це урядовий законопроект.

Дорогі друзі, а тепер про ФОП. Ви знаєте, що на передовій дуже багато воює наших військових, які є ФОП. Вони не працюють, але їм автоматично нараховуються податки. Податкова автоматично може вносити до реєстру боржників відомості про них, що означає, поки вони воюють, їх можуть позбавити абсолютно всіх майнових прав? Ну, не можна так вчиняти з країною. ТЦК також може подавати до реєстру боржників відомості без рішення суду.

Тому я не хочу навіть і думати, що завтра, вранці, коли парламент голосуватиме цей законопроект, хоча б хтось натисне кнопку «за». Але, на всяк випадок, попереджаю, що всі прізвища тих, хто проголосує за, я особисто оприлюдню, щоб всі знали, хто проголосував за. Голосуємо проти!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Володимирівно.

Юліє Володимирівно, сказали, що у вас ще три поправки на врахування, так? Добре. Будете озвучувати номери поправок, щоб я одразу їх знаходив.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Будь ласка, хвилину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, обнулiть час.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Дорогі друзі, чому я наполягаю на врахуванні кількох поправок? Знаю, що голосів немає, але хочу зафіксувати той момент, коли в пустому залі ставляться на голосування поправки, і зауважити на антиконституційній дії.

Тому прошу Голову Верховної Ради України зараз процедурно провести реєстрацію народних депутатів у залі, щоб довести, що в залі є 226 народних депутатів. Якщо в залі немає 226, то відповідно до Конституції України і рішення Конституційного Суду не можна ставити на голосування і приймати будь-які рішення. Наразі в залі немає необхідної кількості голосів (226) для позитивного голосування, тому будь-які голосування і прийняття рішень будуть антиконституційними.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Володимирівно, попереднє голосування показало, що тільки «за» – 240. Я не знаю, які ще підтвердження потрібні. Я просив сказати номер поправки, бо не можу зрозуміти, яку поправку ставити на голосування.

Увімкніть мікрофон Юлії Володимирівни.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Поправка 17. Пане Голово, після останнього голосування із залу вийшли майже всі депутати. Залишилося, максимум, 50-60 людей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я зрозумів. Вимкніть мікрофон.

Поправка 17. Юліє Володимирівно, ви її обґрунтували. Вона комітетом відхилена.

Ставлю на голосування поправку 17 для її врахування. Прошу голосувати.
«За» – 44.

Рішення не прийнято.

Юліє Володимирівно, будь ласка, номер наступної поправки, щоб я її бачив.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Поправка 71. Ви бачили, що в залі не набирається навіть 90 голосів. Це було видно на табло. Зараз наша команда знімає відео залу, в якому, по суті, немає депутатів. Тому ставити на голосування поправки в залі, де немає певної кількості голосів, це антиконституційно, порушує і Конституцію, і рішення Конституційного Суду.

Я прошу зупинити голосування поправок і перенести його на завтра, коли в залі буде 226. Якщо цього не буде зроблено, ми вважатимемо весь процес голосування поправок до законопроекту № 9363 порушенням Конституції і рішення Конституційного Суду, подаватимемо до Конституційного Суду спеціальне подання щодо нелегітимності голосування, порушення процедур...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 71. Будь ласка.

МАСЛОВ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Зазначена поправка відхилена.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 71 авторства Тимошенко і Власенка. Вона комітетом відхилена, але автор наполягає на її врахуванні. Прошу голосувати.

«За» – 40.

Рішення не прийнято.

Юліє Володимирівно, який номер вашої третьої поправки? Замість інших поправок ви взяли 5 хвилин на виступ. Отже, будь ласка, завершальна поправка, і голосуємо.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Поправка 142. Але я звертаю вашу увагу на табло, яке показує, що загалом у залі перебуває 53 депутати. І це говорить про те, що ці голосування є неконституційними, в Конституційному Суді через порушення процедур прийняття даного законопроекту закон буде визнаний неконституційним. До речі, ми зафіксували, задокументували все, що відбувається в залі, для подачі до Конституційного Суду всіх необхідних документів.

Щодо поправки 142. У ній ідеться про скасування абсолютно всіх виключень, які даються для банків, якихось «блатних» структур, які вносять до реєстру боржників відомості про осіб, підприємців, а банки включити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету щодо поправки 142.

МАСЛОВ Д.В. Зазначена пропозиція комітетом відхилена. Більше того, в законопроекті реалізований механізм включення банків до реєстру боржників. Єдине, цей механізм реалізований з урахуванням особливостей здійснення діяльності банківськими структурами, які мають більшість коштів зайомних, їх постійно контролює Національний банк України. Це передбачено законопроектом і було ретельно опрацьовано.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 142 авторства Тимошенко, Власенка комітетом відхилена. Автор наполягає на врахуванні цієї поправки.

Ставлю на голосування поправку 142 для її врахування. Прошу голосувати.

«За» – 37.

Рішення не прийнято.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна – з процедури.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні друзі, у залі присутні 52 народні депутати. Це точно не 226. Хочу це констатувати і сказати, що згідно з Конституцією України і рішенням Конституційного Суду не можна в пустому залі проводити будь-які голосування і приймати рішення.

Пане Голово, ще раз вас прошу провести реєстрацію, щоб ми побачили, скільки є в залі народних депутатів. Це дуже важливо, щоб ми могли чесно ставитися до процедур прийняття рішень у парламенті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Володимирівно.

Вельмишановні колеги, хтось ще наполягає на врахуванні своїх поправок? Ніхто не наполягає. Ще Гончаренко – 5 хвилин, так?

Шановні колеги, як ми домовилися, голосування поправок на підтвердження і прийняття законопроекту буде завтра.

Зараз виступатиме Олексій Гончаренко замість розгляду своїх поправок.

У вас багато поправок? Будь ласка, Олексію Олексійовичу, 5 хвилин.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Друзі, ми зараз обговорюємо важливий законопроект, хоча до нього дуже багато питань, частину із них ви чули, тому голосувати за нього в такому вигляді точно не можна. Зараз я хотів би проговорити іншу тему. Шкода, що в сесійному залі мало народних депутатів. Як завжди, перший робочий день, 3,5 години – і колеги вже втомилися, пішли. Але є речі, які змушують нас говорити і звертати увагу на те, що відбувається.

Появилася декларація сина Крупи. Пам'ятаєте, Крупа – голова Хмельницького обласного центру МСЕК, депутатка Хмельницької обласної ради від партії «Слуга народу». Затримали, вдома виявили готівку – 6 мільйонів доларів. У людини були проблеми, куди їх засунути. Далі, як з'ясувалося, цю готівку виводили на рахунки закордонних банків і таке інше. А є ще декларація сина Крупи, колишнього начальника Головного управління Пенсійного фонду в Хмельницькій області, який задекларував близько 1 мільйона доларів готівкою, три авто, п'ять будинків, куплених за рік, при тому, що його офіційна заробітна плата становить 414 тисяч гривень. Його дружина купила три будинки і гараж. За 2024 рік задекларував шість земельних ділянок розміром 20 тисяч квадратних метрів і ще чотири ділянки такого самого розміру, але за іншою ціною. Окрім цього, Крупа має 75 відсотків в будівлі диско клубу молодіжного розважального комплексу у Хмельницькому. Ще раз, начальник Головного

управління Пенсійного фонду в Хмельницькій області має 75 відсотків в будівлі диско klubu молодіжного розважального комплексу у Хмельницькому. Напевно, там для пенсіонерів якісь спеціальні програми, щоб вони на дискотеці теж танцювали. Задекларував і два недобудованих житлових будинки площею 200 і 600 квадратних метрів. У його власності три автівки: *Volkswagen Touareg*, *Audi Q7* і *BMW X7*. Друзі, це якесь божевілля: в людини акції, диско клуби, автівки, будинки, гаражі, земля. І ця людина очолювала Пенсійний фонд в Хмельницькій області. Його мати очолювала Хмельницький обласний центр МСЕК, квартира забита «баблом». Кому в Україні жити добре? Сьогодні в Україні жити добре тим, які грабують Україну й українців щодня, і силовикам, які всього цього не бачать, і таке відчуття, що їх усіх треба відправити до окуліста. Ну, не бачать вони цю корупцію, не бачать, що відбувається в державі.

Жахлива корупційна піраміда у системі ТЦК. Усі знають, скільки коштує, щоб особу відпустили одразу, скільки коштує, коли вже її привезли до ТЦК. Усі ці гроші збираються, передаються на гору, а це не просто воєнкоми. Київ, Печерський район, – сюди все це йде. Воєнкомів ми побачили. Наприклад, воєнком Одеської області Борисов. У нього вілла в Іспанії, все інше. Але завершується це на самій горі – керівництвом, і ми це розуміємо.

Жахлива корупційна піраміда на перетині кордону. Також усім відомо, скільки що коштує, як перетинають... Ну, яку тему не візьми, це схеми – гроші – корупція, схеми – гроші – корупція. І де наші правоохоронні органи? Невідомо де. Хоча є якісь розслідування, які показують, що наші правоохоронці разом з «ворами» в законі святкують свята, з ними обіймаються, цілуються. Це все одна банда, яка грабує державу. Хтось це робить з бюрократичної посади, хтось, маючи ганебно погони і принісши присягу Україні, працює не на Україну, а на банду, хтось це все кришує на самій горі. Ось як це відбувається в нашій державі. Це катастрофа! Будь-який бізнес задавлений, будь-яке реальне життя задавлене. Натомість є безкінечний рекет силовиків, які вже не знають, які ще машини купити, будинки збудувати, в які закордонні банки гроші покласти. Ви знищуєте Україну як ті загарбники. Тільки вони нападають на Україну зовні, а ви нищите її зсередини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення поправок для врахування. Як ми й домовилися, поправки на підтвердження і голосування за прийняття законопроекту в цілому буде завтра.

Отже, шановні народні депутати, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за результативну роботу. Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку. Працюємо далі заради України.

Слава Україні!